

Tako si je predstavljaj Ernest Renan vrhunec vede in konec sveta. Pot do tedaj je pa še dolga in konec sveta nas še ne zanima, dasi živimo v dobi tako strahotnega klanja, kakršnega sonce še ni obsijalo. Pričakujemo pa da tehniška veda po sedanjih vojni sploh ne bo več imela priliko, se baviti z izumovanjem sredstev, za kolektivni umor, nego se bo posvetila izključno delu za zboljšanje in polepšanje življenjskih razmer.

politično napredovanje te kronovine, za poživljenje in poglabljenje čuta narodne skupnosti jugoslovanstva ima Juraj Blankini nepozabnih zaslug.

Veseleč se, da je dobrotna usoda zasluženemu rodoljubu in vedno zvestemu prijatelju Slovencev dala doživeti 70. letnico, želimo Juraju Blankiniju z izrazom iskrenega spoštovanja in presrečnega priznanja za vse njegovo delovanje, da bi mu bilo usojenih še mnogo let zdravemu in čilemu nositi zastavo onih idealov, ki jih je oznanil pred tolikimi leti na Bleiweisovi slavnosti v Ljubljani.

Ukrajinsko gibanje.

(Glej „Slov. Narod“ št. 178, 187.)

Dosedanje tri članke pod tem naslovom smatram za uvod nadaljnjim poročilom, ki naj podajajo čitateljem „Slovenskega Naroda“ natančno sliko o borbi tega naroda za svojo neodvisnost in svobodo.

Ko je provizorna vlada odklonila znano spomenico Ukrajinske Centralne Rade, je bila razdraženost naroda velika; zahteval je, naj ta osrednji svet povsem pretrga zvezo z časno vlado. — Deloma se je to zgodilo. Osrednji svet je sklenil, da na svojo roko izvede avtonomijo Ukrajine; imenoval je — kolegij ukrajinskih ministrov, ki ima izvršiti posle časne ukrajinske vlade. Avtonomni uradi, družabne in vojaške organizacije itd. so z navdušenjem pozdravili to prvo ukrajinsko vlado in ji zapirali vsi pomoči. Sklenili so, da sicer ne pretrgajo vseh vezí z ostalo Rusijo, toda vse ukrajinske institucije naj občujejo s petrograjsko vlado le potom osrednjega odbora ali ukrajinske vlade. — S tem sklepom je bila prekrižana pot tudi pristašem velikoruskega gibanja v Ukrajini, da niso mogli neposredno več občevati s Petrogradom.

Začasno vlado v Petrogradu so začele skrbeti take novice iz Ukrajine. Poslala je v Kijev svoje zastopnike: Kerenjskega, Zeretella in Tereshčenka, da se prično nanovo pogajati z voditelji Ukrajincev. Ali ko so se velikoruski gostje prepirali o resničnem položaju v Ukrajini, so molče priznali novo uredbo te najmlajše ljudovlade, ki hoče ustati zvest in trden člen velike ruske verige, ter odpovali. Ukrajinski vojni minister Petljura je takrat najbolj pomiril Kerenjskega, ko mu je ponosno zaklical: Vojni vlaki, ki vozijo na bojno polje pod modro znamenim praporom (ukrajinski), so natlačeno polni, — toda prazni so oni pod rdečimi prapori. Ukrajinci vemo najbolje, da gre zdaj za našo zemljo, za našo kožo. Ako privo k nam Nemci, nam postavijo svoje Beselerje in svoje vojaške guvernerje ter uničijo našo lepo, mlado svobodo. — Kerenjski je odšel kolikor toliko potolažen.

Na tak način so dosegli Ukrajinci s svojo dosledno, krepko in docela lojalno taktiko veliko več, nego so sprva zahtevali v znani spomenici. Zastavna vlada je, hoče noče, priznala novi položaj v Ukrajini. Nacionalističko rusko časopisje je raditke ostro napadalo petrograjsko vlado in zahtevalo, da bi se uprla, da bi izjavila ruski »non possumus« naproti separatističnemu ukrajinskemu gibanju. Toda ministrski predsednik Lvov sam je sprejel tako rešitev ukrajinskega vprašanja, s čemur niso soglašali kadetje, ki so med drugim izstopili tudi iz tega vzroka, ker so se bali sprejeti odgovornost na svoje rame za nadaljnji potek ukrajinskega gibanja.

Medtem je slo ukrajinsko ustvarjalno delo svojo pot mirno dalje. Zadnje tedne pa je že dozorela misel, razpravljana na nešteti kongresih, naj se ustanovi ukrajinski zakonodajni zbor, ki naj združi zastopnike vseh ljudstev v Ukrajini. — Zato je Ukrajinska Centralna Rada že ukrenila vse potrebno, da bi bilo mogoče čim prej sklicati — ukrajinsko konstituantno, ki da mladi ljudovladi ustavo in določi obliko zveze z ostalo Rusijo.

Kaj vidimo iz tega? Vidimo, da v Veliki Rusiji vlada anarhija, da vlada tam demagoštvo in silna negotovost razmer od danes na jutri. — v Ukrajini pa mirno in dosledno delo za razvoj mlade državne misli, neodvisnosti in moči na znotraj in — zunaj.

Gotovo ne bo odveč, ako podam čitateljem „Slov. Naroda“ tudi nekaj črtic o močeh, ki so tvorili v tej zgodovinski dobi prvo ukrajinsko vlado. Njihova imena ostanejo zapisana v zgodovini vseh časov in še po stoletjih se bodo učili to zgodovino otroci morda celo po naših šolah. Zakaj bi si jih mi ne zapomnili?

Prvo ukrajinsko ministristvo je sestavljeno tako - le:

Volodimir Wynnichenko, ministrski predsednik in za notranje posle, je kmečki sin z gubernije Kerson, 37 let star, učen se je prave na vseučilišču v Kijevu. Od leta

1902. do 1905. je pripadal ukrajinski revolucionarni stranki, pozneje pa se je pridružil socializmom. Zdal je eden najprijeteljnejših voditeljev te stranke in glavni urednik osrednjega glasila »Robitnyča Ozeta« (Delavski List) v Kijevu. — V Ukrajinski Centralni Radi je podpredsednik. — Wynnichenko je jako nadarjen pisatelj, mož velikega polit. temperamenta in revolucionarne energije.

Sergij Jefremov, zunanji minister, je kakih 45 let star, popov sin iz Kijevske gubernije; dovršil je pravniško fakulteto v Kijevu, je znamenit ukrajinski pisatelj, literarni kritik in pisatelj »Zgodovine ukrajinske književnosti«. Pripada radikalni struji in je nekak ljudski socialist. Je tudi podpredsednik U. C. R.

Simon Petljura, vojni minister, meščanski sin iz Poltave, star blizu 36 let. — Bil je svoječasno izključen iz 6. razreda poltovskega seminarja zaradi ukrajinske propagande. Pripadal je sprva na ukrajinski revolucionarni, pozneje pa socialno-demokratski stranki. Po revoluciji l. 1905/6 je izdajal v Moskvi mesečnik »Ukrajinskaja žiznj«. Izborjen je govornik in organizator. — Zdal je podpredsednik v ukrajinskem generalnem odboru, ki nadomešča Ukrajincem vojno ministristvo in vodi organizacijo ukrajinske vojske. — Zanimivo je, da Ukrajina v polni meri vrši odkazane ji naloge na bojnem polju.

Hrystjuk, državni tajnik, je bivši častnikar. Udeleževal se je združnega gibanja v Ukrajini. Po svojih nazorih je socialni revolucionar.

Baranowskyj Kristofor, finančni minister, ravnatelj kijevske združne banke, kmečki sin. Po nazorih se bliža ljudskim socialistom.

Mik. Stasjuk, minister za ljudsko prehrano. Star je kakih 40 let in rojen v guberniji Jekaterinoslavski. Dvršil je visoko tehniško šolo. Sprva je bil pristaš ukrajinske revolucionarne, pozneje socialno - demokratske stranke, zdaj je pa sicer

socialist, ali ne pripada nobeni stranki. Igral je precejšnjo vlogo v združnem gibanju. Spisal je več gospodarskih knjig.

Boris Martos, poljedelski minister, je boljšaraki sin iz okrožja Lubny, gubernije Poltava, kakih 40 let star, dovršil zgodovinsko - filološko fakulteto vseučilišču v Harkovu. — Pripadal je sprva revolucionarni, pozneje socialno - demokratski stranki. Nekaj časa je bil učitelj na neki srednji šoli, zadnje čase pa gubernijski nadzornik za zadružništvo. Je izborni častnikar, govornik in organizator.

Valentin Sadowskyj, pravosodni minister, je popovski sin iz Volinije, nekaj čez 30 let star, dokončal nauke na vseučilišču v Kijevu in nato še politehniko v Petrogradu, kjer je postal odvetnik. Je pristaš ukrajinske socialno - demokratske stranke.

To so torej močje, ki vodijo usodo tega naroda. Načela, ki jih zastopajo, so ta - le:

1. Popolna avtonomija ali bolje samostojnost Ukrajine, — ki pa se s tem ne loči od ostale Rusije, ali od ostalih zveznih držav, ki se osnujejo. — Hočejo veliko, federativno Rusijo po vzgledu zvezne Nemčije, na znotraj najširšo prostost, na zunaj — enotnost.

2. V sedanjih svetovni vojni ostani Ukrajina zvesta boritelja na dosednji poti, kajti v prvi vrsti gre za — svobodo Ukrajine.

Dunajsko časopisje je prineslo zadnje čase več izjav te ukrajinske vlade, ki se povsem krijejo z gornjimi načeli. —

Druga velika bitka na Flanderskem.

NAŠE URADNO POROČILO.

Dunaj, 17. avgusta. (Kor. urad.) Uradno se razglša:

VZHODNO BOJIŠČE.

Na Romunskem nobene izpremembe.

Celotni plen od početka bojov severno od Focsanija šteje 200 vjetih častnikov, nad 11.000 mož, 118 strojnih pušk in 35 topov. Južno od Grosčenskoga honvedskega polka št. 15 c. in kr. konjenice peš sovražnika v drznem napadu nadalje nazaj. Pri tem so vjele naše čete 45 častnikov in 1600 mož ter vplenili 18 strojnih pušk in 1 top. Osmo stotnija trenččenskoga honvedskega polka št. 15 sama je odvedla 600 vjetih. Na vzhodu severno od Holde ob Bistrici so poglali oddelki szegedskega honvedskega polka št. 302 napadajoči ruski bataljon v beg ter vplenili mnogo vojnega materijala.

ITALIJANSKO IN JUGOVZHODNO BOJIŠČE.

Nelzpremenjeno.

Šef generalnega štaba.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berolin, 17. avgusta. (Kor. urad.) Wolffov urad poroča: Veliki glavni stan.

ZAPADNO BOJIŠČE.

Armada fronta prestolonaslednika Ruprehta Bavarskega.

Novi, drugi veliki bojni dan fliške bitke se je odločil nam v prilog in to vsled hrabrosti vsega orožja, vsled nikdar omagajoče napadalne sile naše brezprimerne nemške pehote. Po enournem bobnajočem ognju je prodrl dne 16. avgusta zjutraj cvet angleške vojske na severnem krilu, spremljale so ga francoske sile v globoki razporedbi. Na fronti 30 km od Ysere do Lyse je divjala čez dan bitka. Ob Yerskem kanalu pri Drie Grachtu stoječa postojanka je bila presenetena. Sovražnik si je priboril tudi severno in vzhodno od Bixchoota od naših varstvenih čet korak za korakom opuščeno predpolje boje pozicije ob gozdu Mangelaere. Angleži so prebili pri Langhemarcku našo črto ter so prodrl, postavljajoč v boj ojačanja, pri Post Cappella. Tu ih je zadel protinapad naših bojnih rezerv. V nevzdržnem navalu so bili prednji deli sovražnika poraženi ter vržene njegove zadaj stoječe skupine. Zvečer so bile po žilavi borbi tudi Langhemarck in naše izgubljene pozicije zopet v naših rokah. Tudi pri St. Julanu in na številnih točkah boji pre-

NEMŠKO VEČERNO POROČILO.

Berolin, 17. avgusta. (Kor. ur.) Wolffov urad poroča 17. avgusta zvečer:

Na Flanderskem in pri Verdunu samo artiljerijski boj z menjajočo se silo. V St. Quentinu hiše v najbližnji okolici katedrale gore. Nprestano obstreljevanje s strani Francozov požar še razširja.

Na vzhodu ničesar bistvenega.

Wolffov urad poroča: Drugi dan generalne ofenzive na zapadu se je končal s popolno nemško zmago. Na Flanderskem, kjer je bil zamišljen glavni sunek, se je angleški napad katastrofalno razbil. Bitka se je odigrala v dveh fazah. Najprej se je posrečilo globoko razporednim angleškim napadnim valovom prodreti preko sestreljenih nemških pozicij. Nemški protinapad je nato s svojo silo ustavil vsako nadaljne prodiranje. Boj je valovil sem in tja in vedno hitreje so se morali končno Angleži umikati. Zaman so pošiljali Angleži vedno iznova čete v boj, zaman je napejal artiljerija od jezera Branchaart do Lyse vso svojo silo. Iz pozicije v pozicijo se je morala umikati angleška pehota. Pozno popoldne so Nemci dosegli zopet vse stare svoje pozicije. Samo pri Langemarcku so se držali Angleži še v majhnem loku in pri St. Julianu je ostala angleška pehota še v nekatereh jarkih. Angleške izgube so izredno velike. Kakor na Flanderskem, tako se je tudi v Artoisu zlomil angleški napad. Na fronti ob Aisni se Francozom tudi 16. t. m. ni posrečilo pritiči z večjimi napadi. Na fronti pri Verdunu tudi še ni prišlo do napada, samo artiljerijska bitka divja tam z vso silo.

ANGLEŠKO URADNO POROČILO.

15. avgusta popoldne. Dopoldne so kanadske čete zajuršale nemške pozicije jugovzhodno in vzhodno Loosa na fronti dveh angleških milj (32 km). Ogromne obrambne naprave na višini 70, ki so se držale v bitki pri Loosu v septembru 1915. proti našemu napadu in so bile od takrat na vsak način z vso našemu sovražniku znano umetnostjo ojačane, so bile vzete z jurišem. Ko so naše čete vzele prvi sistem jarkov sovražnika na vse napadeni fronti, so pridre do višine zapadnih obrambnih naprav Cité - St. August, ker so vdrl v globino jedne milje (16 km) v nemške pozicije. Razven izgrajene vrste strelskih jarkov in oporišč, ki so tvorila obrambne naprave višine 70, so vasi Cité St. Elisabeth, Cité St. Mille, Cité St. Laurent in Bois Rose in zapadna polovica Bois Hugo sedaj v naši posesti. Vse nameravane točke so vzete. Naše krvave izgube so lahke.

Vojaška in finančna moč Francoske.

Kakor poročajo iz New Yorka, je podal Tardieu vojnemu ministru Zedinjenih držav nekatera pojasnila glede vojske in finančne sile Francoske. Tako pravi, da ima Francoska vojaštvo, čigar število presega ono začetkom vojne za več kakor milijon mož ter bo ostalo število francoskega vojaštva še več mesecev na isti višini. Od bitk ob Marini sem so se izgube stalno zmanjšale. Od 735 km zapadne fronte drže Francozi 574 km, Angleži pa 136 km. Meseca junija t. l. so imeli Francozi sebi nasproti 81. Angleži pa 42 nemških divizij. Pri zadnji ofenzivi so zmetali poljski topovi na vsak meter nemške jarka 407 kg krogelj, orožja v strelskih jarkih 203 kg, težka artiljerija 704 kg in najtežja artiljerija 128 kg krogelj. Tekom zadnje ofenzive je bilo izstreljenih 12 milijonov krogelj najrazličnejšega kalibra. Belgijci, Srbi in Orki so dobili popolnoma novo opremo in orožje ter so dobili zavezniški tudi nove težke topove. Od početka vojne je izdala Francoska nad 82 milijard. Iz inozemstva je dobila Francoska v času od 1. avgusta 1914 do 1. avgusta 1917 samo 6 milijard. V istem času je dala Francoska 4 milijarde denarja. Francoska je moglo do sedaj še vedno nositi finančna bremena brez tuje pomoči.

Ameriška armada bo našla v Francoski deželo, ki stoji na vrhuncu svoje moči, dasiravno vzdržuje že tri leta glavni pritisk sovražnika.

Francoska kriza poravnana.

Carth, 17. avgusta. »Stampa« poroča, da je francosko krizo, o katere izbruhu se je zadnje dni toliko poročalo, smatrati za poravnano. Na londonski konferenci sklenjene entetne pogodbe so politično stališče prezidenta Poincaréja tako ojačile, da gotovo ne ostane neusliščan poziv na patrijotizem francoskih parlamentarcev.

Ameriška pomoč.

London, 15. avgusta. (Kor. ur.) Ameriške čete so korakale danes po

cestah Londona. Velike ljudske množice so jih burno pozdravljale.

Washington, 15. avgusta. (K. u.) Predsednik Wilson je imenoval nad 200 novih generalmajorjev in brigadirjev za novo narodno armado.

Francoska zapora.

Bern, 17. avgusta. (Kor. urad.) Glasom poročil listov traja zapora francoskih mej še vedno. Tudi meja proti Španski je zaprta.

Pred najstjo ofenzivo. Italijani napovedujejo že precej časa novo ofenzivo. S fronte so prihajala že pred tedni poročila, da Italijani se pripravljajo na nov veliki udarec. Kak dan je že bilo tako, da se je dalo soditi po ljutem obsežnem topovskem ognju, da se je pričela ofenziva, ali kar nenadoma so potihli italijanski topovi. Potem zopet grmi sedaj na tem, sedaj na onem delu fronte, ali do ofenzive se Italijani še ne pospejo. Iz tega bi se dalo sklepati, da se vršijo med njimi in zavezniški posebna pogajanja glede te ofenzive, da hočejo Italijani končno imeti zagotovljene gotove svoje aspiracije, predno se spuste v novo veliko bojevanje ob Soči. Zato pa smo čuli zopet o novih dogovorih in novih sklepih v Londonu. Prišel je na italijansko fronto sam predsednik francoske republike Poincaré, da pobodri italijanske vojske pred novim krvavim plesom na gorških tleh. Poleg končne zagotovitve svojih ciljev hočejo Italijani najbrže tudi vojaške pomoči od svojih zaveznikov: topov in ladij. S fronte poročajo, da se vidijo na morju proti Benetkam številne ladje in čolni, kar bi kazalo, da se pripravljajo Italijani tudi z morske strani na ogromen napad poleg napada na kopnem. Obeta se torej velikanska bitka na Goriškem. Deset groznih smo že prestali, zato smo prepričani, da prestanemo tudi najstjo. Obramba je pripravljena na najljutejše navale.

Razstrelitev Italijanske mine na Krnu. Iz vojnoporočevalskega stana 17. avgusta: Na Krnu je razstrelil Italijan včeraj mino, ki je razdeljala večina italijanski jarek in ko je nato njegova infanterija napadla je bila z ročnimi granatami odbita. Sovražna artiljerija je streljala ob soški fronti mestoma živahnejše. Dve letalski skupini sta metali na Kraško visoko planoto in pri Desoli bombe, ne da bi napravili posebnih škodo. Dva italijanska letalca sta bila zbita na tla.

Niti pedi zemlje Italiji. Glede na izvajanja v nekem dunajskem listu k papeževemu mirovnemu prizadevanju, da Trst ne sme na nikak način pripasti Italiji, piše »Wiener Allg. Ztg.«, gotovo poluradno, da je stališče naše monarhije napram italijanski pohlepnosti vedno jednako nepremakljivo in neomajno. Izreči se mora na kratko: mi ne odstopimo Italiji niti pedi zemlje.

Benetke so trdnjava in važna orožna postojanka. Iz vojnoporočevalskega stana: V poročilu »Agence Stefani« o zračnem napadu na Benetke 14. t. m. imenujejo Italijani to mesto orožno postojanko. To je priznanje, katerega so se dolgo branili. Vedno so trdili, da so Benetke odprto mesto, sedaj pa se je z uradne italijanske strani priznal trdnjavski značaj Benetk. Benetke so trdnjava in za italijansko armado važna orožna postojanka.

Minister Meda o miru. Italijanski finančni minister Meda je zopet enkrat govoril; to pot o miru. Rekel je, da mir je kakor sad, katerega treba pobrati, kadar dozori, kajti dokler ni zreli, za ni nič in še škoduje onemu, ki bi ga pojedel. Kdor hrepeni za kakim koli mirom, ta odnaša pravi mir in slabi moško odporno silo. Kratko razdobje, upajmo to, katero nas še loči od pravega miru, ki mora Italiji zajamčiti sigurnost mej in pogoje za njeno nacionalno življenje, bo jako težko. Čakajo nas mnoge težke preizkušnje in da se premagajo, treba moralne in politične čvrstosti italijanskega naroda.

Iz našega poročevalskega stana: Na bojni fronti senik mestoma še žilavo ustavlja, včaraj samo artiljerija. Infanterijski napadov ni bilo. V Karpatih se sovražnik mestoma še žilavo ustavlja, včasih prehaja tudi v protinapad. V prostoru pri Husiatinu je bilo včeraj delovanje sovražne artiljerije živahnejše.

Wolffov urad poroča: Na moldavski fronti so rusko-romunski protinapadi izkrcavali v našem ognju. Napad zaveznikov pa je južno od doline Trotusa napredoval ter so zavezniške čete med Grosestijem in steklaro stopile iz gozda. V tem prostoru so zavezniški vjele 20 častnikov in 1600 mož ter vplenili 1 top in 18 strojnih pušk.

RUSKO URADNO POROČILO.

15. avgusta. Romunska fronta. Po celi vrsti napadov se je posrečilo sovražniku polastiti se sedem vrst zapadno od Očne ležečih višin. V pokrajini pri Krendencenju je sovražnik močno napadel naše pozicije. Posrečilo se mu je polastiti se dela naših jarkov. Naš protinapad ga pa je vrnil zopet nazaj ter obnovil prejšnji položaj.

Revolucijski prazniki so minuli.

»Berliner Tageblatt« poroča iz Stokholma: Po poročilih petrograjskih agentov utrjujejo poročila s fronte splošno zahtevanje, naj se intenzivno poskrbi za ojačenje bojne fronte. »Delo Naroda«, ki je bilo do sedaj blizu radikalnim socialistom, piše: Revoluksijski prazniki so minuli. Treba je prijeti za grenki kelih. Po revoluciji se je v ogromnem obsegu rodila anarhija in njena sestra protirevolucija. Tudi vprašuje »Delo Naroda«, kaj se zgodi z mednarodnimi formulami ruske revolucije, če bo armada še dalje izgubljala realne sile. Kaj se zgodi iz ruske revolucije, ki je elektrizirala ves svet, če rodi ogledovanje armade misel, da je revolucijo nemogoče združiti z močno armado. Tudi se je treba vprašati: zakaj se bje ruski vojak dosti manj hrabro, kakor se je bil za časa carstva? List končuje z vzklikom: Vse za Rusijo: Umreti za revolucijo, pomeni toliko, kakor umreti za narod. — Socijalnodemokratska »Rabotaja Gazeta« zahteva splošno mobilizacijo ruske demokracije za podporo desorganizirane armade. Naj postane narodna armada revolucijska armada. Vse pridobitve revolucije se lahko pogube v nemirih zaradi življenja. Sreča revolucije je nerazločno zvezana z obrambo dežele, sicer zavladajo zopet stari režim.

Poljaki na Ruskem.

»Polnische Blätter« poročajo: Poljski demokratični odbor v Petrogradu, kateremu stoji na čelu general Babjansky in bivši poslanec Lednicki, je izdal oklic na vse demokratske organizacije na Ruskem. V njem so formulirane demokratske načela Poljakov in pozdravljena ruska socijalna demokracija, a o tem, kako naj bo razmerje med Poljsko in med Rusko, ni v oklicu ničesar povedanega. Oklic poudarja le, da poljska emigracija na Ruskem re dela in se ne čuti poklicano delati samostojno politiko. Poljska demokracija na Ruskem se je odločila, da prizna začasni državni svet v Varšavi za poljsko vladno do časa, ko si bo svobodna volja poljskega naroda mogla izbrati drugo glavo. — Krakovski »Głos Naroda« popisuje razmere med Poljaki na Ruskem s temnimi barvami. Poljaki so se razdelili na dva tabora, ki se od izbruh ruske revolucije med seboj brezobzirno preganjata. En tabor se imenuje »narodni«, drugi »poljskodemokratski«. Organ poljske demokracije je »Dziennik Piotrogodzki« v Petrogradu in podpira ga glasilo poslanca Lednickiega »Echo Polskie« v Moskvi. Glasila narodnega tabora so »Dziennik Polski« v Petrogradu, »Gazeta Polska« v Moskvi in »Dziennik Kijowski«. Nespore med Poljaki na Ruskem je silno poostrela neprijetnost, da se je izgubil »Fond za povratek v domovino«. Zbirali so ga od izbruh vojne in zanj mnogo nabrali; fond je bil proglašen za nedotakljivo imetje, od katerega ni dovoljeno porabiti kaj za druge namene. A naenkrat se je izkazalo, da nihče ne ve, kje da je in kdo je zanj odgovoren.

Ameriške čete za Rusijo.

Zeneva, 16. avgusta. »New York Herald« poroča, da se bavi ameriška vlada v vprašanju, ali bi ne kazalo poslati čet v Rusijo, da utrdijo disciplino v ruski vojski.

Rusija se pripravlja na zimsko vojno.

»B. Z. am Mittag« poroča iz Basla: Po neki vesti »Ruskega Slova« pripravlja ruski kabinet vse za zimsko vojno 1917/18. Vse pogodbe vlade z gospodarskimi organizacijami so obnovljene. Reorganizacija armade ima biti dovršena do spomladi. Do takrat Rusija ne izvrši nikake večje vojaške akcije.

Avtonomna Bela Rusija.

Curij, 14. avgusta. (Kor. ur.) »N. Zür. Ztg.« poroča iz Petrograda: Posebna delegacija iz Bele Rusije je predložila vladni zahtevo gubernij Vilne, Kovna in Grodna, da naj se te gubernije strnejo v avtonomno Belo Rusijo.

Finski deželni zbor.

Stockholm, 15. avgusta. (Kor. ur.) Zatrjuje se, da bo finski deželni zbor po protestu in po proklamaciji na narod zaradi žalitve prava zopet zaključen. Socijalistični strankarski svet na Finskem je sklenil v posebnem manifestu proglasiti razpust deželnega zbora kot nezakonit in neobvezan, vendar pa se bo stranka udeležila novih volitev. Volitve na

generalno stavko med volitvami stranka odklanja. Sela deželnega zbora se bo vršila baje še ta teden.

Kabinetna kriza na Finskem.

Petrograd, 16. avgusta. (Kor. ur.) Iz Helsinkijev poročajo, da je prišlo v kabinetu vsled pomanjkanja živila do krize. Vsi senatorji so prosili generalnega gubernatorja, da naj provizorično vladi izroči njih prošnjo za odpust.

Carska družina.

Petrograd, 17. avgusta. Petrograjska brzojavna agencija javlja: Po naročilu provizorične vlade je bila v noči na 14. t. m. bivša car in njegova družina odpravljena iz Carskega sela na drugo bivališče, o katerem bo vlada kasneje poročala. Vsi v listih objavljeni podatki o kraju prihodnjega prebivanja bivšega carja in v okoličinah pri prevozu so izmišljene. Bivšega carja ni spremljal noben član provizorične vlade. Vprašanje o premembi bivališča bivšega carja je bilo sproženo meseca julija zgolj iz političnih in vojaških vzrokov in po začasni vladi rešeno v potrdilnem smislu. Pri odločitvi o tem vprašanju niso bili nič udeleženi ne delavski in vojaški svet v Petrogradu ne oni v Carskem Selu. Provizorična vlada je poskrbela vse, da se je izvedba izvršila točno na določeni način. Prevoz je bil strogo tajen.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

16. avgusta. Makedonska fronta. Severno od Bitolja kratki ognjeni valovi. Z ročnimi bombami smo pognali sovražni izvidni oddelke nazaj. V loku Črne mestoma ogenj pušk med postojankami in artiljerijski ogenj. Ob dolenji Strumi so naše varstvene čete pregnale izvidne oddelke in konjenico. — Romunska fronta. Pri Mahmudiji slaboten ogenj pušk. Pri Tulči in v okolici Isace slaboten artiljerijski ogenj.

TURSKO URADNO POROČILO.

16. avgusta. Fronta v Iraku. Ob Evfratu smo zavrnili sovražno izvidno patrulo. — Sinajska fronta. Delovanje patrulj.

Upanje kralja Nikole.

Curij, 17. avgusta. Črnogorski kralj Nikola je sprejel nekega pariškega časnikarja in mu je rekel med drugim: Dobre volje sem. Jaz sem zdaj optimist in upam, da bo vojna končana še to jesen pred novembrom.

Obsedno stanje na Grškem.

Atene, 16. avgusta. (Kor. urad.) Venizelos je zaprosil zbornico za pooblastilo, da sme razglasiti nad vso Grško obsedno stanje.

O ANGLEŠKI TONAŽI.

London, 16. avgusta. (Kor. ur.) Reuter. V poslanski zbornici je zahteval Kennedy Jones od ministrskega predsednika Lloyd Georgeja pregled o vojnem položaju. Naglašal je pri tem potrebo, da se blokada postopno in da se zavzame stališče, ki bolj odgovarja dejstvu, da je vojna sedaj boj do končne odločitve.

Lloyd George je odgovoril: Razmere so se od početka leta zelo izboljšale. Zaloge pšenice, ječmena in ovsa so v primeri z zadnjim letom narasle. Obdelani svet je za en milijon orolov večji, kakor prej. Z vso gotovostjo je pričakovati, da bo prehrana po žetvi popolnoma zadovoljiva. Pri ugodnem gospodarstvu ni ni nobene nevarnosti, da bi bilo mogoče izstradati prebivalstvo naših otokov.

Glede plovbe je izjavil Lloyd George, da je pravo število mesečnih izgub angleške tonaže neto 250.000 (po nemški trditvi 500.000) in če ostane pri izboljšanju, kakor se zdaj kaže, bo izguba za avgust neto 175.000 ton. Plovstvo je tako reorganizirano, da je mogoče z manjšo tonažo prevažati večje število ton. Nova, leta 1916. zgrajena tonaža znaša 538.000 ton, za prvo polovico tekočega leta 480.000, za celo leto pa 1.900.000. Mislim — je končal Lloyd George — da se bodo naše ladijske izgube zmanjšale. S pomočjo Amerike bomo imeli dovolj tonaže za vse leto 1918. in če treba tudi za 1919.

Delo podmorskih čolnov.

London, 15. avgusta. (Kor. ur.) Reuter. Admiraliteta sporoča: Zadnji teden je bilo potopljenih 14 ladij, med njimi samo 2 pod 1600 ton, 13 ladij je bilo brez uspeha napadenih, potopljeni so bili tudi 3 ribiški parniki.

VOJNA S KITAJSKO.

Proklamacija kitajske vlade, s katero se razglasi vojno stanje med Kitajsko ter Nemčijo in Avstro-Ogrsko, se naslanja na protest Kitajske proti vojni podmorskih čolnov z dne 9. februarja in na prekinjenje diplomatskih odnosov dne 14. marca t. l. Proklamacija pravi nadalje: Zelo smo mir in spoštovanje pravice narodov. Ščititi moramo življenje in imetje naših narodov. Kakor smo že prej izjavili, bi ne imeli drugega resnega vzroka za sovražstvo proti Nemčiji, če bi bila Nemčija zaradi posledic svojega postopanja v očigled ogorčenju vsega sveta kazala kesanje. Toda vojna podmorskih čolnov se je v petih mesecih, ki so sledili pretrganju stikov, nadaljevala z nezmanjšano silo. Ne samo Nemčija, tudi Avstro-Ogrska je hodila to pot brez obotavljanja. S tem se je kršilo mednarodno pravo. Vsi naši podaniki trpe vsled tega. Naše odkrito upanje, da se bo položaj izboljšal, je sedaj uničeno. Zato se s tem izjavlja, da vlada od 14. avgusta 1917 ob 10. zjutraj vojno stanje z Nemčijo in Avstro-Ogrsko. Vsled tega so preklicane vse pogodbe in vsi dogovori med Kitajsko na eni in Nemčijo in Avstro-Ogrsko na drugi strani. Kitajska vlada pa se bo držala Haaske konvencije in vseh mednarodnih dogovorov glede humanega vojskovanja.

Iz Pekinga poročajo nadalje, da je nizozemsko poslanstvo prevzelo skrb za avstro-ogrsko poslanstvo in k njemu spadajoča poslopja. Za enkrat nemški ter avstro-ogrski podaniki niso bili internirani.

Stockholmska konferenca.

Bernski listi poročajo iz Londona po »Morningpost«, da je baje švedska vlada prirediljem stockholmske konference odredila prostore za konferenco. Zato se računa z možnostjo, da se bo konferenca vršila v Christianiji ali pa v kakem drugem skandinavskem mestu.

Bern, 17. avgusta. Londonska »Morningpost« javlja iz Stockholma, da je švedska vlada odredila udeležnikom socijalističnega kongresa v Stockholmu potrebne prostore za zborovanje. Računati je z morebitnostjo, da bo kongres v kakem drugem švedskem ali pa v kakem norveškem mestu.

V razgovoru z zastopnikom lista »Daily News« je izjavil Kerenski, da se ni izrazil napram francoskemu ministru Thomasu, da je osebo proti stockholmski konferenci, marveč da je izjavil: Konferenca se mi zdi zelo važna, dasiravno mislim, da bi bila bolj važna, če bi se bila vršila, ko smo prodirali, kakor pod sedanjimi razmerami. Nasprotno sem vedno naglašal, da ima vsak odpor zavestniški vlad, kakor tudi vse težkoče, je to posedico, da delamo v prilog Nemčiji.

Zastopnik lista je izjavil, da je rusko časopisje zelo simpatično sprejelo sklep angleške delavske stranke, da se udeleži konference.

»Daily News« upa, da bo angleška vlada končno vendar dovolila odposlancem potne liste.

Papeževa mirovna nota.

Rimski dopisnik nizozemskega lista »Tijd« javlja, da se je Vatikan že dlje časa pripravljaval za mirovno noto in da je le vsled slučajnih težav izšla šele zdaj. — Drugi listi poročajo, da je papeževa nota spisana nekako v zvezi z nemško katoliško stranko. Papežev nuncij v Monakovem je bil pred kratkim v Berlinu in je tam posredoval v zadevi te note. — Nemški listi se trudijo, javnosti vcepiti mnenje, da je papež svojo noto spisal nekako s pritrjevanjem vseh vojujočih se držav. To pa ni verjetno, posebno, če se uvažuje, kako odločno odklanjata Angleška in Amerika papežovo noto. Londonsko časopisje pravi soglasno, da bi bil mir, ki ga predlaga papež, samo na korist Nemčije in Avstrije in da je sploh papež na prošnjo Avstro-Ogrske storil ta korak. Papeževa nota, pišejo angleški listi, spekulira na vojno vtujenost v vseh državah, a opravi ne bo nič. — Tudi ameriški listi pradijo, da ima papežev predlog le namen, pomagati Nemčiji in Avstro-Ogrski. Papež, pravijo ameriški listi, je sploh s svojimi simpatijami na strani Avstrije in Nemčije, ker nista demokratični, a ne upa se teh simpatij javno pokazati zaradi francoskih, italijanskih in ameriških katoličanov. Tem povodom pišejo v Ameriki sploh, da ni dosti, če vrnete Nemčija in Avstrija zasedena ozemlja, nego da morata plačati vso škodo, dati jamstvo za prihodnost in privoliti, da bodo kaznovane države in posamezne osebe, ki so po sodbi entente krive sedanje vojne.

Dunaj, 17. avgusta. Oficijsni listi pišejo o papeževi mirovni noti, da je avstrijsko stališče označeno z eno besedo: Italiji ne odstopi Avstrija niti pedl svoje zemlje.

Politične vesti.

— Bosanska deputacija pri cesarju. Cesar je sprejel v avdienci bosansko-hercegovaško deputacijo, v kateri so bili bivši predsednik bosansko-hercegovaškega sabora Bašagić, Šerif efendija Arnautović, stavbni nadsvetnik Vancas in dr. Pilar. Arnautović je cesarju izročil posebno spomenico o bosanskih razmerah in zlasti o željah Mohamedanov.

— Cenzura. Tiskovni odsek planske zbornice je soglasno sprejel predlog dr. Steinwenderja, ki pozivlja vlado, naj politično cenzuro takoj odpravi. Soglasno je bil tudi sprejet tudi predlog posl. Zenkerja, ki pozivlja vlado, naj napravi predlog o zakoniti uredbi vojaške cenzure.

— Upodabljajoča umetnost in narodna politika. Pred nekoliko dnevi se je z Dunaja telegrafiralo, da misli »vojni tiskovni stan« prirediti v Stockholmu in Amsterdamu razstavo avstrijske moderne umetnosti in da so bile češke umetniške korporacije že povabljene. (Ali so jugoslovanske tudi dobile vabila?) »Stvar ni samo zadeva umetnikov. Že to je zelo očito, da prireja razstavo organ, časovno čisto slučajen, brez umetniške legitimacije« pravi češki »Narod«. »Ali tudi sama misel, prirediti danes v glavnih mestih nevturalnih držav razstavo avstrijske umetnosti, ne more v zavednem českem umetniku zbuditi oduševljenega odziva, je to prvi poizkus ideje o kulturnem salonu avstrijskih narodov pod dunajskim vodstvom. Avstrijske umetnosti v obče ni, je samo umetnost poedinih narodov v Avstriji živčih in razvijajočih se po svoji narodni svojebitnosti često ob neprijaznosti avstrijskih vlad... Včasih se spomni vlada ali poloficijska korporacija, da bi slovanska umetnost mogla dati leska favorizirani umetnosti dunajski in priredi razstavo avstrijske umetnosti in sicer s tako spretno režijo, da se narodne razlike zakrijejo... In poročevalci so zavedeni v sodbu: Glejte, kako se umetnosti pod avstrijsko vlado dobro godi, kako radi se družijo umetniki raznih narodov, da bi pod dunajskim vodstvom tvorili kulturno enoto. Mislimo, da češki umetniki nimajo vzroka, da bi z udeležbo na avstrijski razstavi propagirali podobne domneve v Stockholmu in Amsterdamu.«

— Proces zaradi »proklamacije«. 21 let stara komptuaristinja v Brnu je poslala svojemu stricu listek. Iz tega enega listka je nastalo kazensko postopanje, ki se je končalo s sodbu, s katero je bilo obsojenih šest oseb na smrt, druge obtožene osebe pa skupaj na 91 let težke ječe. Kakor znano, je bilo kakih deset veleizdajniških procesov zaradi »takožvane« (ta izraz rabi sodba sama!) carske ali Rennenkampfove proklamacije. Kako se je ta proklamacija glasila, tega ne pove nobena sodba; iz sodb je izvedeti le, da obsega ta »proklamacija« kakih deset vrst. Tudi se ni moglo v nobenem procesu dognati, od kod da je prišla ta proklamacija in kdo da je njen pisatelj. »Zločinci« so besedilo drug od drugega prepisali. Iz treh sodb, ki so znane, je razvidno, da niti oblasti, niti sodišča niso verjela, da je ta »proklamacija« pristna in splošno se trdi, da je kdo sam spisal to v obliki ruske proklamacije spravljeno zverženje. Prvi teh procesov se je vršil v Pragi in je bil glavni obtoženec stavbni svetnik Matejovski. Sodba pravi, da je bila ta »proklamacija« najbrž v Pragi spisana in ne od ruskega letala neke na Moravskem vržena na tla. Original oklica ni bil nikdar najden. Po tej obravnavi se je dognalo, da je vsepolno ljudi, dijakov, izvoščakov, komptuaristov, bančnih uradnikov itd. dobilo oziroma si prepisalo to »proklamacijo«. Stavbnemu svetniku Matejovskemu je listek prinesla 60-letna postrežnica. Vsi obtoženci so bili obsojeni in sicer jih je sodba spoznala krive, da so storili veleizdajstvo. Ti procesi pa so potem prišli pred dunajsko divizijsko sodišče in to je obsodilo na smrt vsakega, ki je ono »proklamacijo« le enkrat prepisal. Oče teh sodb je bil nadporočnik - avditor Peutlschmied, prej vojnospodni inšpektor v pravosodnem ministrstvu, in še prej deželni sodni svetnik na Dunaju. Ta Peutlschmied je vodil tudi razprave proti poslancu Markovu in tovarišem, proti poslancema dr. Kramarju, dr. Rašinu in tovarišem. Znano je, da je vodil tri kazenske obravnave, pri katerih je bilo 18 obtožencev in izrečenih 18 smrtnih sodb. — Izmed procesov zaradi omenjene proklamacije je bil največji oni proti stavbnemu svetniku Matejovskemu. Vsega skupaj je bilo zaradi enega samega besedila, obsegajočega kakih deset vrst takega značaja, da je vsakdo na prvi pogled spoznal nepristnost, sodnijsko preganjanj 64 oseb in 39 oseb qh

sojenih. Šestnajstletni dečki so bili obsojeni na 10 in na dva najstletet let težke ječe in pri teh razpravah je bilo razkrito, da stori že veliko hudodelstvo, kdor tako »proklamacijo« le čita. To je razkril voditelj razprave dr. Artur König. Kako se je izreкло najvišje vojaško sodišče o sodbi dr. Königa, o tem se bo še govorilo.

— Ogrska kriza. Še vedno ni popolne jasnosti, kaka prememba se pripravlja na Ogrskem. Dočim trde katere vesti, da pojde ministrski predsednik grof Esterhazy le na daljši dopust in ga bo med tem nadomestoval minister grof Apponyi, zatrjujejo drugi listi, da odstopi grof Esterhazy definitivno od ministrskega predsedstva, pač pa ostane minister (kateri portfelj prevzame, še ni znano), dočim postane grof Andrássy ministrski predsednik.

— Trenutek za Italijo. »Die Zeit« piše v uvodniku 16. t. m.: Ruska revolucija je bila za Italijo težak udarec. V treh točkah je bil italijanski vojni program tekom vojne prišel v navskrižje z interesi in tendencami drugih članov entente. Jedna točka je razkroj avstro-ogrsko monarhije, s katerim se hoče Italija vselej otresti svojega najmočnejšega konkurenta na Adriji in na Balkanu. Druga točka je zavrnitev velikosrbskih zahtev glede Dalmacije. Tretja točka je naperjena proti Grčiji, ki je na poti Italiji ne le v Adriji, temveč tudi v Jonskem morju. V Sredozemskem in ob maloazijski obali. Simpatično je spremljala nevtralnost kralja Konstantina in imela na svoj strani ruski dvor, ki je iz družinskih in legitimističnih razlogov ščitil kralja Konstantina. Italija pa je to delala, ker je imela interes na tem, da se Grčija ne pridruži ententi. Italijanske namene proti naši monarhiji je podpirala tudi Rusija, samo Srbija se ni zlagala z njimi. Ruska revolucija je spravila v vseh teh točkah na dan čisto drugo pojmovanje. Kralja Konstantina je ententa razprestolila in postavila Venizelosa na krmilo. Grška konkurenca je tičala v ententi in Italija je morala računati z njo. Tudi glede naše monarhije je ruska revolucija v ententi povzročila drugo mišljenje, ker se je izrekla proti aneksijam in imperijalističnim težnjam. Prišel pa je preobrat v ruski revoluciji, notranji boji, desorganizacija, demoralizacija na fronti in končno porazi ruske armade. Ruska revolucija je prišla ob ugled pri zapadnih državah in vsi pogledi so se obrnili v skrb in upanju na italijansko fronto. Ta ugoden trenutek je izrabil Sonnino. Šel je v Pariz in London in italijansko časopisje je kmalu naznanilo uspeh: prvič, italijansko pojmovanje razkosa Avstro-Ogrske se je prišlo angleških uradnih krogov; drugič, italijansko-srbski sporazum glede Adrije je postal mogoč; tretjič, prepoved udeležbe na stockholmski konferenci je sklenjena. Z venizelistično Grčijo se je sporazumela Italija glede provizornega značaja zasedenja severnega Epira po italijanskih četah. O drugih poboznih željah Sonninovih so se vršile razprave sedaj s Poincarejem. Tako se pripravila od ruske revolucije v njenem uspešnem štadiju zahtevana revizija ententnih vojnih ciljev, ki utegne biti čisto drugačna, kakor so si jo mislili protianeksijski revolucionarji.

— Italijansko - srbski sporazum. Preko Lugana poročajo: Da je Sonnino v Londonu razpravljal z Anglijo o vprašanju Sredozemskega morja, s Srbijo pa o jadranskem vprašanju, se potrjuje. Cediлов govor na angleško - srbskem banketu, ki je označil cilje Italije in Srbije za združljive med seboj, je večjega pomena. »Corriere della sera« je poročal, da Pašić pride v Rim, da nadaljuje pod angleškim vodstvom započeto italijansko - srbsko sporazumljenje. Italijanski listi in na Angleškem bivajoči srbski politiki govorje že prijaznejše medsebojno. Ta sporazum je le del angleškega truda za odpravo nespozorazumov med zavezniki, ali bolje rečeno, vzpostavitev diplomatske enotne fronte. Angleški listi kažejo, da bi Italija dovolila velikosrbski državi izhod na Adrijo, ki bi obsegal kakih sto kilometrov.

— Dalmacija in Istra čist italijanski teritorij. Glede zbliževanja med Italijo in Srbijo, pravi »Secolo«, da je jugoslovanski problem jako težak. Ako se diskusija med Italijo in Srbijo res prične, morajo se najprej izločiti vprašanja glede Dalmacije in Istre, kajti ti dve deželi sta čist italijanski teritorij (!). O drugih točkah, kakor o pristanu ob Adriji, ki ga zahtevajo Srbi, se da razpravljati.

— Nemški državni kancler dr. Michaelis o vojni. Dr. Michaelis je napisal lani v organu dijaške zveze »Die Furch« te-le jako karakteristične besede: »Oni, ki v resnici hočejo biti kristjani, morajo tukaj uvideti prst božji. Oni vedo, da je Bog to strašno vojno poslal za kazen za naše grehe.« »Berliner Zeitung am Mittag« dostavlja k temu: »Umevanje vojne kot ka-

zen za naše grehe zveni vsakakor neobičajno v ustih modernega državnika.

== Svetovna zveza nemštva. Pod tem naslovom je izšel nemški spis, v katerem zahteva avtor dr. Walter Schmid (pa ne naš Walter Schmid!), naj se ustvari enotna kulturna organizacija za sto milijonov Nemcev po svetu. Izmed teh 100 milijonov jih živi na zaključenem jezikovnem ozemlju le 80 milijonov, ostalih 20 milijonov pa je raztresenih po svetu: 2 1/2 milijona na Ogrskem, dva milijona na Ruskem, dvajset milijonov v Severni Ameriki, 600.000 v Južni Ameriki. V nemški državi živi 67 milijonov Nemcev, v Avstriji 10 milijonov, v Švici 2 1/2 in v Luksemburgu četrt milijona. Dr. Schmid toži, da dela Nemcem pripadnost k drugim državam, ki niso nemške, silne težave. Dosedanja sredstva ne zadostujejo, da bi se ustvarila edinstvena narodna zavest in treba je zveze, ki bo to posebe gojila. Po referatu, ki ga je priobčil list »Deutsche Arbeit«, bi bila rešena kulturna organizacija v službi vse-nemške misli in naj dela vsenemško propagando povsod, koder žive Nemci.

== Nemiri na Španskem. O nemirih na Španskem prinaša nevtralnno časopisje le pičla poročila. Ideja generalne stavke se je glasom teh poročil baje ponesrečila. V Bilbau in Barceloni se je ljudstvo nekoliko pomirilo, v Saragosi in Burgosu pa je prišlo do zelo resnih nemirov. Do sedaj je disciplina vojaštva še polvoljna.

Vesti iz primorskih dežel.

Vojno odlikovanje. Črnovojniški nadporočnik - avditor Niko Dominiko, goriški rojak, je odlikovan z zlatim zaslužnim križem s krono na traku hrabrostne svetinje in priznanje odličnega službovanja pred sovražnikom.

Goriški nadškof odlikovan. Goriški nadškof dr. Fran Sedej je odlikovan z redom železne krone prvega razreda.

Umrli je v Ljubljani vpokojeni tolminski dekan Josip Kragelj.

Glede begunskih podpor nam prihajajo vsak dan vprašanja, na katera pa ne moremo vsakemu posebej odgovorjati. Vse glavne določbe begunske podpornice naredbe smo objavili. Politične oblasti so dale sedaj občinam nalog, da vpišejo vse begunce in na podlagi teh poizvedeb se bo določevala in delila podpora. Vsak naj se torej oglasi pravočasno. — Iz Volšperka na Koroškem nam pišejo naši begunci, da so vprašali pri občini in pri okrajnem glavarstvu glede podpore, pa so jim na glavarstvu kratkopalno rekli, da naj gredo v barake, tam so podpore in prostor za nje. Ministrska naredba ukazuje tudi tam podpore. Sedaj menda to vedo tudi že na tamošnjem okr. glavarstvu. Ako bi po nemških občinah ali glavarstvih delali beguncem kake neprilike, naj dotični to nemudoma nam naznani.

Iz begunskih krogov nam pišejo med drugim, da goriške begunce na Kranjskem nekateri grdo gledajo, dobiijo se pa tudi dobri ljudje. Med slednjimi moramo omeniti gosp. župana v St. Juriju. Gospod Perme dobrohotno skrbi tudi za begunce, prijazno in uljudno ravna z njimi. Res krščansko in človekoljubno je njegovo delovanje. Begunci mu ostanejo za to vedno hvaležni.

Preseljevanje beguncev. Iz begunskih krogov: Po izdani naredbi se smejo begunci prosto seliti, tudi iz barak, ali ker treba imeti potrebno oblastveno dovoljenje, se to pravi: Z eno roko dovoljujem, z drugo prepovedujem. Znano je, da se v sedanjih časih branijo novih beguncev na vse kriplje in ako bi tudi komu kazalo bolje v drugem kraju, pri svojcih, znancih ali domačinih, kako pa se hoče okoristiti s preselitvijo, ko najbrže ne dobi dovoljenja za to?

O aprovizaciji na Goriškem nam pišejo, da je slaba, da tako ne more iti dalje. Ljudstvo vedno bolj peša in je vedno manj sposoben za delo. Pozivljajo se vsi prizadeti činitelji na nujno od pomoč iz sedanjih razmer.

Iz Pulja. Z vitežkim križem Fran Josipovega reda za vojno dekoracijo in priznanje odličnega in požrtvovalnega delovanja v vojni je odlikovan mornariški zdravnik dr. Friderik Vrečko. — Dne 9. septembra bo v sejni dvorani c. kr. okrajnega glavarstva komisijonalna razprava za utemeljenje redne ljudske šole s hrvatskim učnim jezikom v Pulju. Pozivljajo se starši hrvatske narodnosti na to razpravo. — Dne 23. septembra bo komisijonalna razprava za nemško šolo v Pulju. Trdnjavski komisar pozivlja na razpravo starše nemške narodnosti. — Kako se spoštuje hrvatski jezik v teh časih v puljski občini, kaže slučaj razpisa neke službe, za katero zahteva trdnjavski komisar italijan-

ski in nemški jezik, hrvatskega pa ne. Po naših selih puljske občine se približno razglasi v italijanskem in nemškem jeziku, pa čeprav ni tam ne Italijanov ne Nemcev. — Iz voz živil vsake vrste in vina iz puljske občine je strogo zabranjen.

Žrtve zračnih napadov v Pulju. »Polaer Tagblatt« piše, da hodijo dan na dan ljudje v uradništvu prosit za akcijo v korist žrtev zračnih napadov. Ni ga zakona, ki bi skrbel za tako oškodovanje. Je pa precej ljudi, ki so po zadnjih napadih z bombami trpeli veliko škodo in nimajo sredstev, da bi le deloma nadomestili vtrpljeno škodo.

Istrska trgovska in obrtna zbornica je v svoji zadnji seji sklenila izplačati občini Koper 10.000 kron z zamudnimi obrestmi vred kot prispevek zbornice za 1915. in 1916. v kritje primanjkljaja prve istrske deželne razstave. Zbornica ima v kritje deficita plačati še 30.000 kron.

Suspendiran župnik. Župnik Niko Petrič v Solinu v Dalmaciji je pred nekaj meseci izdal brošuro »Rane v katoliški cerkvi«, radi katere ga je prišla cerkvena oblast ter mu naložila kazen in zahtevala preklic brošure. Don Petrič je podal utok, ker se nahaja sedaj Petrič na potovanju, mu škofijski ordinarijat ni mogel izročiti dekreta, ki odbija njegov utok. Zato pa je bil ta dekret prečitán v cerkvi in na to nabit na vratih župne cerkve. Don Petrič je odstavljen z mesta solinskega župnika in ne sme brati maše, dokler ne preklicie in obžaljuje vsega, kar je obsegala brošura.

Tisoč kron za hekto mošta. Na Braču je ponudil nekdo, kakor poroča »Naše Jedinstvo«, tisoč kron za hekto liter mošta in dostavlja, da take ponudbe morejo podajati samo oni, ki so kupili sladkor po ceni.

Dva naslova. Na notico v »S.« z dne 10. t. m. se je ozglasil Anton Grusovin in naznanja sedanji svoj naslov: Gradec, Lagerstrasse 64/I. — Terezija Pelicon, katero išče njena hčerka Ana Peršič, naznanja svoj naslov: Vagna pri Lipnici, baraka števil. 107.

Kdo ve kaj? Ivan Cotič, doma iz Vrha pri Rubijah, sedaj v ruskem vjetništvu, poizveduje po sestri Mariji Cotič.

Dnevne vesti.

— **Odlikovanja povodom cesarjevega rojstnega dne.** Ljubljanski knezoškof Anton Jeglič je dobil veliki križec Franc - Jožefovega reda, dvorni svet. pri dež. vladi v Ljubljani Viljem vitez Laschan je dobil komturški križec Franc - Jožefovega reda. Dalje so dobili: križec k komturškemu križu Franc - Jožefovega reda prošt v Novem mestu dr. Sebastijan Elbert, komturški križec Franc - Jožefovega reda stolni prošt v Ljubljani Ivan Sajovic, oficirski križec Franc - Jožefovega reda stolni dekan v Ljubljani Matija Kolar, red železne krone 3. razreda stolni župnik v Ljubljani Ivo Erker, viteški križec Franc - Jožefovega reda dekan na Vrhniki Franc Hönigmann, dekan v Kamniku častni kanonik Ivan Lavrenčič in dekan v Vipavi Andrej Lavrič.

— **Imenovanje.** Med Slovenci poznati slovenski pisatelj, ter v armadnih krogih kot strokovno vojaški pisatelj in izumitelj čislani podpolkovnik g. Fridolin Kaučič je imenovan polkovnikom. Kaučičeva najnovejša iznajdba v armadi uvedeni »strelni periskop sistem podpolkovnik Kaučič« — majhni, ročni aparat, ki ščiti glavo na sovražnika streljajočega vojaka — se je v strelskih jarkih izvrstno obnesel in rešil tisočermi bojevnikom življenje.

— **Za cesarskega svetnika** je imenovan glavni zastopnik graške Vzemne zavarovalnice v Ljubljani Viktor Moro.

— **Pomiloščenje.** Cesar je z naredbo z dne 10. avgusta izdal novo pomiloščenje. Pomiloščenje se nanaša: 1. Na vojake, ki so bili obsojeni pred 17. avgustom, a se jim je kazen prekinila ali odložila, če so bili hrabri pred sovražnikom in se dobro vedli; 2. na vse osebe, ki so bile pred 17. avgustom od katerega vojaškega sodišča obsojeni zaradi pregreška ali prestopka, izvzemši osebe, ki so bile obsojene zaradi oduševstva ali navijanja cen. Vojno ministrstvo je pooblaščen, da sme v pomiloščenje predlagati še druge vojake.

— **Železni batalion.** V št. 108. smo priobčili posnetek sestavka »Železni batalion« iz »Oesterr. ung. Kriegsskorr.«, ki slika vrlost in hrabrost 20. lov. bataliona na Vršču na Tolminkem. Dostavljamo, da je avtor onega sestavka rezervni poročnik dr. Anton Dörner, ki je vodil one boje. Dr. Dörner je spisal tudi knjigo »Vom Isonzo bis in die Seisera, Feldbriefe und Skizzen« (Hausea, Saarlovus, Rheinland), ki opisuje čine lovcev 20. bataliona, med katerimi so krepli slovenski fantje.

— **Iz ruskega vjetništva** piše I. Klančnik svojim staršem v Mostu na Ogrskem med drugim:

Jaz sem bil vjet 21. julija 1916 pri Grodeku v Galiciji. Tam so bili hudi boji in mnogo mojih tovarišev je padlo. Bili smo vrženi nazaj in pri Barusteki pri neki veliki vodi smo bili vjeti, kajti razbiti so bili vsi mostovi in mi nismo mogli čez vodo. Potem so nas peljali šest dni peš in potem z železnico. Izstopili smo v Kobeljaku in ostali osem dni v barakah. Dne 1. avgusta pride neki gospod in me vpraša, če hočem iti k njemu. Jaz sem bil takoj zadovoljen in odpeljal sem se s tem 75 let starim gospodom na njegov dom, ki je bil 20 km od Kobeljaka. Tu je mala vas. Živim tu od 1. avgusta. Gospod me ima zelo rad. Kupil mi je celo obleko, dve srajci in spodnji hlači, čepico in škornjice; da mi tudi vsak mesec štiri rublje, to je 10 kron. V hiši smo samo tri osebe, gospod, jaz in dekla. Gospa je meseca novembra umrla. Gospod ima veliko zemlje, pa jo daje v najem, ker so sinovi v vojni, hčere pa omožene. Jaz se imam hvala bogu dobro pri njem. Belega kruha kolikor ga hočem, tudi svinjo smo zaklali. Zato vas prosim, ne žalujte za menoj i. t. d.

— **Ljubljanska obrtna šola.** Kranjsko nemštvo s svojimi izvenkranjskimi zavezniki se že od nekdaj rado zaletava v obrtno šolo v Ljubljani. Ta zavod — edini za ves slovenski narod — je velikega gospodarskega pomena in vsposablja mladino za dela in za službe, ki so bile nekdanj nemški monopol. V tem tiči pravi vzrok srditemu nasprotovanju Nemcem obrtni šoli; po nemškem mnenju sme biti Slovenec le kuli in tlačan, vse kar je boljšega dela in boljšega zaslužka, pa naj ostane tudi na slovenskih tleh nemška predprava. Vsi Slovenci imamo le eno samo slovensko obrtno šolo, dočim imajo Nemci posebno obrtno šolo za Koroško in posebno za Štajersko ter bi bili torej že lahko zadovoljni. Toda s temi nestrpnimi ljudmi ni govoriti. Zdaj pisarijo, da je bilo poslopje obrtne šole v Ljubljani zgrajeno na državne stroške. V resnici je pa država samo odpisala občini večjo svoto potresnega posojila, torej svoto, ki je bila Ljubljani dana po strašni nesreči in katere izterjanje je bilo itak nemogoče. Sploh se nam zdi jako izživajoče, da se nemški pismo-niki spominjajo potresnega denarja, kajti znano je, kako je pristranost pomagala raznim Nemcem do izrednih ugodnosti, ki jih niso zaslužili in da so prav nekateri Nemci kar obogateli od potresnega denarja. Ljubljana je žrtvovala za stavbo obrtne šole ogromne svote, a da imamo Slovenci čisto gotovo pravico do popolne obrtne šole, o tem ni treba niti besed izgubljati.

— **Poizvedovalna mesta.** Da se doseže stik med vojnimi vjetniki in interniranci z njih večkrat od prometa oddaljeno ležečih krajih bivajočimi družinskimi svojci na najbližji podlagi in da se na ta način pomirljivo vpliva na sorodnike glede na, v vojnem vjetništvu se nahajajoče svoje in internirance, prično z današnjim dnem delovati v kronovini Kranjski sledeča poizvedovalna mesta: V sodnem okraju in sicer: Postojna: Postojna, St. Peter, St. Mihiel. — Ilirska Bistrica: Knežak, Ilirska Bistrica - Trnovo. — Senožeče: Senožeče. — Vipava: Podkraj, Sturje, Vipava. — Velike Lašče: Velike Lašče, Kočevska Reka. — Ribnica: Loški Potok, Ribnica, Sotražica. — Kočevje: Draga, Kočevje, Koprivnik, Mozelj, Banjaluka, Stari Log. — Krško: Cerklje, Krško, Raka, Studenec. — Kostanjevica: Čatež, Velika Dolina, Kostanjevica, St. Jernej. — Mokronog: Mokronog, Škocjan, St. Rupert. — Radeče: Radeče, Boštanj, Dvor, Sv. Križ pri Svibnem. — Škofja Loka: Selce, Sorica, Škofja Loka, Trata. — Kranj: Cerklje, Kranj, Predvor, Smednik. — Trzin: Trzin. — Ljubljana: Brezovica, Devica Marija v Polju, Želimlje, Hruša pri Dobrunjah, Dobrova, Črnuče, Preska pri Medvodah, Šmarje pri Grosuplju, Ljubljana (mesto) št. državna gimnazija, Iška Vas. — Vrhnika: Borovnica, Presejce, Vrhnika. — Litija: Stanga, Zagorje, Vače, Polšnik, Litija, Moravče. — Višnja gora: Višnja gora, St. Vid, Krka. — Idrija: Črni Vrh, Idrija, Žiri. — Lož: Lož, Babino Polje. — Logatec: Rovte, Spodnji Logatec, Planina. — Cerknica: Žilce pri St. Vidu, Begunje. — Radovljica: Bohinjska Bistrica, Bled, Kropa, Bohinjska Bela, Srednja vas, Begunje. — Kranjska gora: Jesenice, Dovje. — Rudolfovo: Mirna peč, St. Peter, Toplice pri Strazi, St. Mihiel - Stopič, Rudolfovo. — Žužemperk: Žužemperk, Ajdovica. — Trebnje: Trebnje. — Brdo: St. Gotard, Moravče, Krašnja, Dolško. — Kamnik: Domžale, Zgornji Tuhinj, Kamnik, Mengeš. — Metlika: Podzemelj, Radovica, Metlika, Suhor, Semič. — Črnomelj: Adlešiči, Črnomelj, Dragatš, Vrh, Vinica.

— **Promenadni koncert.** Danes (v soboto) ob 6. uri popoldne bo v Zvezdi koncertala vojaška godba.

Nevihita s točo. Predvčerajšnjim je v metliški okolici divjal vihar, ki je bil tako silen, da je podiral cela drevesa. Med viharjem se je vsula tudi toča, debela kakor orehi, ki je posebno hudo oklestila koruzo, sadje, največ škode je pa napravila na trti. Bila je tako silna, da je ranila celo ljudi, ki so bili slučajno brez strehe.

Deček - begunec, star 13 let, želi nastopiti mesto učenca za katerokoli obrt. Deček je dovršil ljudsko šolo in ima veselo do katerekoli obrti. Pojasnila daje »Posredovalnica za goriške begunce v Ljubljani«, Dunajska cesta 38/I.

Razredna loterija. Drugi dan žrebanja tretjega razreda razredne loterije: 80.000 K dobi 32.975, 40.000 K dobi 23.339, 10.000 K dobi 47.874. Po 5000 K dobe 82.508, 94.694, 106.214. Po 2000 K dobe 67.759, 101.919. Po 1000 K dobe 2238, 16.349, 16.581, 25.713, 49.494, 54.856, 62.742, 71.145, 80.082, 90.767, 92.967, 94.845, 95.119, 100.534, 100.059, 103.408, 109.536, 112.623.

Aprovizacija.

+ **Iz seje mestnega aprovizačnega odseka, dne 17. avgusta 1917.** Pretekli teden se je vršila pri c. kr. deželni vladi konferenca deželnega gospodarskega sveta. Nova institucija je ustanovljena s posebno naredbo c. kr. urada za ljudsko prehrano, kot centrala občinskih in okrajnih gospodarskih svetov. V svoji prvi seji je deželni gospodarski svet sklenil, zavzeti se kar najboljši, da dobi Ljubljana vsaj najpotrebnejše množine premoga. Mestna aprovizacija navzlic vsem urgencam in intervencijam ne more doseči, da bi dobilo mesto vsaj minimalno množino letne potrebščine premoga. Aprovizaciji se je sicer obljubljen premog iz Kočevja, če se produkcija zviša, vendar je to šele obljuba, s katero mesto še nima premoga. Pomanjkanje premoga je v Ljubljani že tako silno, da se je celo elektrarni otegnili premog. Deželni gospodarski urad je nadalje protestiral proti strogi reviziciji krme, ki se zadnji čas izvaja po deželi. Ako bodo stroge revizicije pobrale še to krmo, kar jo je pri tej slabi letini v deželi, se je bati najtežjih posledic pri reji živine in potem pri splošni aprovizaciji prebivalstva. Pri deželnem gospodarskem svetu se je dosseglo, da dobi Ljubljana večjo množino sladkorja in bo mogoče prihodnji teden že pričeti z razdelitvijo ter odpade na posamezne družine 1 1/2 kilograma. Razdelilni načrt za sladkor se objavi prihodnji teden. — Moke za peko ima mestna aprovizacija do konca meseca v dosedanjih izmeri dovolj v zalogi, dočim moke za kuho zelo primanjkuje. Vsled tega bo mogoče prihodnji teden razdeliti po 1/2 kg moke za kuho na karto. — Štajerska c. kr. deželna vlada je s posebnim odlokom opozorila podrejena okrajna glavarstva, da je na podlagi odredbe z dne 24. maja 1917 z aplombaz živil, ki jih prinese kdo iz kmetov, nedopustna. Mestna aprovizacija bo prosila c. kr. deželno vlado v Ljubljani, da tudi za Kranjsko izda podobno opozorilo na okrajna glavarstva. Ako je na Štajerskem dovoljeno, da se sme za lastno porabo v mesto prinesiti potrebna živila, se tudi pri nas ne bi smelo zaplenjevati po deželi vsako malenkost. Dovoljenja za nakup živeža po deželi bi izdajala mestna aprovizacija in bi bili pri tem seveda vsi prekupi izključeni. — Tvrški I. Urbas se odkloni prošnji, da bi dobila v klanje govejo živino. Tvrško se bo pa upoštevalo jeseni pri dodelitvi prašičevega mesa za podelovanje klobas. — Vse predpriprave za nakup sadja je mestna aprovizacija izvršila in pridejo prve pošiljke tekom 10 dni, ki se potem tudi takoj oddajo v prodajo na ljubljanski trg. Mestna aprovizacija je nakupila tudi večjo množino kumar, katere bo prihodnji teden prodala na trgu. — Zelja skuša nakupiti že sedaj mestna aprovizacija večje množine. — Decembra meseca lanskega leta je mestni magistrat mesarjem strogo ukazal, ja morajo prodajati špeh brez kož e. Mesarji se niso navzlic dvakratnemu opominu posebno brigali za magistratni ukaz in prodajali špeh s kožo. Mestni magistrat je zato 20 mesarjev obsodil na globo po 50 K ali 5 dni zapor. Mesarji so se pritožili proti razsodbi mestnega magistrata in je sedaj c. kr. deželna vlada njihovo pritožbo zavrnila in potrdila razsodbo mestnega magistrata. — C. kr. deželna vlada je s posebnim razpisom določila mestno aprovizacijo kot prevzemalico vse v Ljubljani pridobljene maščobe. 15. junija so dobili ljubljanski mesarji od deželnega mesta za dobavo klavne živine večje število prašičev in bi

morali ves špeh oddati mestni aprovizaciji. Mesarji pa tega niso storili, ampak so svojevoljno deloma cele prašiče posušili, deloma pa špeh razprodali na trgu brez vsake kontrole in vsakega reda. Po pričah se je do-gnalo, da bi morala mestna aprovizacija prevzeti takrat 500 kg. Mestni magistrat je zato vsakega prizadetega mesarja obsodil na globo 300 K ali 30 dni zapor.

— **Oddaja krompirja.** Mestna aprovizacija bo delila krompir v svojem skladišču pri Mühleisnu na Dunajski cesti. V pondeljek dopoldne, dne 20. avgusta, od 8. do 9. ure ga prejema tisti, ki dobivajo kruh pri Pauru na Sv. Petra cesti, od 9. do 10., odjemalci kruha pri Bončarju na Sv. Petra cesti 41, od 10. do 11., odjemalci kruha pri Štrausu, Škofja ulica 15, popoldne od 2. do 3. oni, ki prejema kruh pri Balaziču v Kolodvorski ulici, od 3. do 4., odjemalci kruha pri Podboju na Sv. Petra cesti, od 4. do 5., odjemalci kruha v konsumu v Spodnji Šiški in od 5. do 6., odjemalci kruha pri Okornu v Šiški. V torek, dne 21. avgusta dobe krompir od 8. do 9. dopoldne odjemalci kruha pri Kavčiču v Spodnji Šiški 185, od 9. do 10., odjemalci kruha pri Tušarju v Spodnji Šiški in od 10. do 11., odjemalci kruha pri Skubicu v Spodnji Šiški 199. Popoldne istega dne prejema krompir od 2. do 3., odjemalci kruha pri Stupici na Martinovi cesti, od 3. do 4., odjemalci kruha pri Cizeju v Zalokarjevi ulici, od 4. do 5., odjemalci pri Blažiču na Martinovi cesti in od 5. do 6., odjemalci kruha pri Jezeršku na Zaloški cesti. Vsaka oseba dobi 2 kg po 50 vin. Vsakdo naj prinese s seboj rodbinsko izkaznico.

+ **Sladkor na rujava sladkorne izkaznice.** Trgovine, v katerih se bode dobival sladkor na rujava sladkorne izkaznice, se bodo pravočasno objavile v tukajšnjih dnevnikih. Na vsako izkaznico se bode dobilo 1 1/2 kg sladkorja.

+ **Prodaja sladkorja za vkuhanje sadja.** Sladkor za vkuhanje sadja na rujava izkaznice, ki so se v petek oddajale pri krušnih komisijah, se bode prodajal od pondeljka naprej po sledečem redu: Za sedaj se dobi sladkor v trgovini g. Šarabona na Zaloški cesti in sicer na rujava sladkorne izkaznice št. 1 v pondeljek, dne 20. t. m. dopoldne, št. 2 in 3 v pondeljek, dne 20. t. m. popoldne, št. 11 v torek, dne 21. t. m. dopoldne, št. 12 v torek, dne 21. t. m. popoldne, št. 13 v sredo, dne 22. t. m. dopoldne, št. 14 v sredo, dne 22. t. m. popoldne. Nadaljni vrstni red se pravočasno objavi. Na vsako rujava izkaznico se dobi 1 1/2 kg sladkorja. Opozarja pa še enkrat, da ne pridejo vsi vagoni sladkorja hkratu v Ljubljano. Brez vsacega dvoma pa je, da dobe vsi, ki imajo rujava izkaznice sladkor prav gotovo v par dneh. Isto velja glede sladkorja na bele izkaznice, v kolikor istega stranke še niso dobile v trgovinah, ki so razvidne iz plakatov.

+ **Tečaj za konserviranje sadja in zelenjadi.** Kmetijska šola na Grmu pri Novem mestu priredi dne 3., 4., 5. in eventualno tudi 6. septembra t. l. praktični tečaj za konserviranje sadja in zelenjadi po sledečem sporedu: V pondeljek 3. septembra: od 3. do 5. ure popoldne predavanje o potrebi konserviranja sadja in zelenjadi, o vzrokih, da se sadje in zelenjad pokvari, o raznih sredstvih za konserviranje sadja, zelenjadi in živil sploh in o raznih načinih sadnega konserviranja s posebnim ozirom na potrebe sedanjega časa in z ozirom na pomanjkanje sladkorja. — V torek 4. septembra: Od 8. do 10. ure dopoldne predavanje o sušenju sadja in o napravi sadne mezge; od 10. do 12. ure dopoldne praktične vaje v sadni sušilnici. Od 2. do 4. ure popoldne predavanje o vkuhanju sadja, o sadnih sokovih in o sadnem kis; od 4. do 6. popoldne praktične vaje v sadni kuhinji. — V sredo 5. septembra: Od 8. do 10. ure dopoldne predavanje o konserviranju zelenjadi vobče, o raznih načinih konserviranja. Sušenje zelenjadi; od 10. do 12. dopoldne praktične vaje v sadni kuhinji in pri sušilnici. Od 2. do 4. popoldne predavanje o drugih načinih konserviranja zelenjadi (steriliziranje, ohranjanje snovi in kisanje); od 4. do 6. popoldne praktične vaje v sadni kuhinji. — V slučaju, da bi se oglasilo dovolj interesentov, bo v četrtek dopoldne in po potrebi tudi popoldne predavanje in praktične vaje o napravi sadnega vina. Predavanja od 3. do 5. septembra so namenjena posebno našim gospodinjam in dekletom, 6. septembra pa tudi gospodarjem. Tečaja se je lahko udeležiti vse 4 dni ali samo prve 3, ali pa samo zadnji dan. Ker se more vsled omejenih prostorov sprejeti le gotovo število udeležencev, se je treba za tečaj prijaviti. Pisemne priglasitve (na dopisnici) naj se naslovijo na: Deželni kulturni urad v Ljubljani (deželni dvorec) najkasneje do 26. avgusta t. l.

+ Gobe in aprovizacija. Dandanes, ko je zelenjava tako malo in je tako draga, da si je morejo privoščiti samo najpremožnejši sloji, bi bilo treba obrniti večjo pozornost na gobe, ki nadomeščajo zelenjavo v vsakem oziru. Lansko leto so prišle ogromne količine raznovrstnih gob (največ jurčkov) na ljubljanski trg, a kupčija ž njimi ni bila nikakor urejena. Ženske iz okolice so nosile na trg cele koše dobrih, a tudi starih, nagnitih in črvihih gob, ter so zahtevale zanje neverjetne cene. — In jih tudi prejel, ker sila kola lomí. Letos, ko je sila še večja, in je v kratkem pričakovati »sezono« gob, bi se morala trgovina z gobjami pravočasno urediti, da ne bodo prodajalke delale, kar bodo hotele. Nasvetovati bi bilo sledeče: Na trg naj pridejo le popolnoma zdrave, mlade gobe in — razun jurčkov — nikdar v dnevi po dežju, ker vsaka goba, brana v dežju, je — razun jurčka — škodljiva. Goba bi se ne smela prodajati na »merico«, ampak na težo po ceni, ki jo določi za posamezne vrste mestni urad. Cena naj bo primerna. Kar se sedaj zahteva za gobe, zlasti za jurčke, je skrajno pretirano. Kilogram pride na 6—8 K. To je docela neopravičeno. Gobe beró večinoma stare ženske in otroci, ki bi sicer nič ne zaslužili. Stroška nimajo pri tem nobenega. Nabere jih pa ena sama taka oseba brez truda po več kilograma na dan, ker ve za vsak prostor. Ima samo pot v Ljubljano na trg, pa prinese domov kupček desetakov. Menim, da bi kilogram jurčkov ne smel stati več ko 2 K, ker v sezoni jih ljudje, ki se pečajo s tem naberejo z lahkoto po več kilogramov na dan, tako da se jim dnina tudi pri tej ceni prav dobro izplača. Drugim vrstam gob naj bi bila cena primerno nižja. Slavlí mestni tržni urad naj vzame tudi to stvar v roke in občinstvo mu bo hvaležno.

Književnost.

— **Hrvatske pučke popejke.** muški i mješoviti zborovi. V Zagrebu je izdal g. Z. Špoljar iz Ludbrega za ceno 2 K 50 v zbirko pesmi, deloma originalno harmoniziranih, deloma posnetih iz Kuhačeve zbirke. Namen zbirke ni samo podati narodne pesmi, marveč jih tudi ohraniti ter pravi tozadevno avtor sam: Popejvka iz južnih krajev danes dominira, a ostale se pomalo gube, dok ih ne stane. To me ponukalo, da skupljam narodne popejke v Podravini, te jedan dio predajem u javnost, dok izdaje potpuna zbirka podravskih pučkih popejvaka. Zbirka obsega na 50 straneh 50 pesmi s tekstom ter je če spregledamo včasih nejasni tisk, ne samo zanimiva in prijeten dar za pevca, marveč tudi historičnega po-

Razne stvari.

* **Srečni Zagreb.** Koruzni moki so dali v Zagrebu slovo. Zdaj ima zadosti pšenične moke.

* **Četrta milijona globe radi skrivanja žita.** Okrajno glavarstvo v Strakovcih je obsodilo kmete, ki so skrivali žito, na globe po 150 do 200 kron. Te globe znašajo četrta milijona kron.

* **Pogorel most.** Malo časa pred vojno, je ruska vlada zgradila v Varšavi velik in posebno krasen most, ki je veljal 22 milijonov rubljev. Ta „most Poniatovskega“ je zdaj zgorel. Rusi so ga bili namreč 5. avgusta 1915 pred svojim umikom razstrelili. Nemci so ga popravili z lesom, ki se je v času letošnje vročine tako posušil, da so ga vnele iskre, priletele iz mimo došlega parnika.

* **Pivo bo!** Pod tem naslovom je priobčil cesarski svetnik Fr. Zveřina v praškem „Venkovu“ zanimiv članek. V njem pojasnjuje predvsem, da je pivo nujno potrebno za prehrano delavstva in ker si strahotno dragega vina nihče privoščiti ne more. Pivo, piše, da je te dni sploh doseglo veliko zadoščenje, ker se je pod težo dokazov, da je pivo nujno potrebno in še zlasti za delavske sloje, odločila vlada, da postavi pivovarom na razpolaganje 4000 vagonov ječmena, to je osem procentov normalne potrebe. Vlada je prišla do spoznanja, da brez piva nikakor ne gre in odločila se je, odrediti, naj se skuha vsaj toliko piva, da ga pride omejena množina na vsakega prebivalca. Iz ječmena, ki ga da vlada na razpolago za varjenje piva, je izdelati samo petstopenjsko, torej takozvano polovičarsko pivo. — Skuhalo se bo približno štirikrat toliko, kakor v zadnjih mesecih. Iz skuhanega piva bodo morale pivovarne dajati po 20 odstotkov uradu za ljudsko prehrano, da ga zagigura delavcem, ki delajo v tovarnah pod državnim nadzorstvom in v bolnišnicah.

* **Dežela avtomobilov.** Izdelovanje avtomobilov je v severni Ameriki velikansko naraslo. Ne samo za vojne države, tudi za Ameriko samo so tovarne zgradile toliko avtomobilov, da se ji sploh nobena država ne more

primerjati. Leta 1916, je bilo v Zedinjenih državah glasom statističnega izkaza v prometu 3.541.750 avtomobilov. Ker je 102 milijona prebivalcev, pride že na vsakih 29 prebivalcev, en avtomobil. Seveda so avtomobili na posamezne države različno razdeljeni in pride n. pr. v državah Jowa in Nebraska že na 13 prebivalcev en avtomobil. Kako hitro se je razvil avtomobilstvo, kažejo sledeče številke: L. 1911. je bilo po uradnem štetju v Zedinjenih državah 677.000 avtomobilov, leta 1914. že 1.736.000, zdaj jih je pa 3.541.750. V zadnjem letu so tovarne povprek izdelale 3000 avtomobilov na dan. Seveda se je tudi število tovarn pomnožilo. Samo leta 1916. je bilo ustanovljenih 63 novih tovarn in jih je zdaj 575.

Pri odebelelosti, gihtu, sladkorni bolezni in težkočah prebave vseh vrst izčisti naravna Franz-Josef grenčica črevo hitro in lagodno, izboljša delovanje želodca in jeter in za trajno pospeši presnavljanje.

Gospodarstvo.

— **Dobava živine in pomanjkanje krme.** Vsled pomanjkanja krme se pripeti vedno pogostejše, da ljudje priženo kar tebi nič meni nič k vojaškim in civilnim dobavam več živine, kot jo je določil zaupnik „Kr. dež. mesta za v. ž.“, oziroma kot so jo ljudje zaupniku prej prijavi. „Kranj. dež. mesto za vnov. ž.“ v takih slučajih ne more prevzeti tiste živine, o kateri se mu ni pravočasno sporočilo, da bo prignana k dobavi, ker ni vagonov itd. na razpolago ter nastane tudi nebroj družih tehničnih težkoč. Vsak živinorejec, ki hoče oddati živino, naj torej vsaj 10 dni pred dobavo naznani pristojnemu zaupniku „Kr. dež. mesta za v. ž.“, da bo živino prignal k določeni dobavi. Kdor tega ne bo storil, se mu živina ne bo mogla prevzeti ter naj potem sam sebi pripiše krivdo, če bo moral živino nazaj gnati ter je ne bo mogel prekriti.

— **Prevzemne cene za žito letine 1917 določa min. naredba z dne 31. julija 1917 dr. zak. št. 327 za sledeče vrste:** Za pšenico in rž K 40.—, ječmen K 37.—, oves K 36.— za 100 kg. Da se oddaja krušnega žita pospeši, prejmejo kmetovalci, ki oddajo pšenico ali rž do 15. novembra, premijo v znesku K 2.—, tako da se bo plačevala pšenica in rž do 15. novembra 1917 po K 42.—. Cene se razumejo za zdravo in suho blago, ki ne vsebuje nad 2% tujih primesi (grasiče, ljulike, stoklase, prsti itd.); za blago, ki ne odgovarja tem zahtevam, se napravi primeren odbitek na ceni. Blago mora biti postavljeno na bližnjo železniško postajo, oziroma, če žitni zavod tako določi, v bližnji kontrakti mlin ali komisijonarjevo skladišče.

— **Preskrba z ozirom na semenski žitom.** Vsak kmetovalec mora v prvi vrsti gledati, da dobi seme iz svojega lastnega pridelka. Plevel (grasiča i. dr.) naj se na trijeru izčisti, snetjavo žito naj se namaka (kvasi). Ker je letos snetjavost prav zelo razširjena, razpošlje žitni zavod poduk o namakanju žita, kakor ga je za naše razmere priredil strokovnjak c. kr. Kmetijske družbe. V svrhu izboljšanja semena je dovoljena tudi zamenjava med sosedami in je o tem žitnega komisijonarja samo obvestiti. Kdor pa si drugače ne more preskrbeti semena, ga prejme od žitnega zavoda, ki bo oddajal deloma domače, deloma tuje semensko žito po svojih žitnih komisijonarjih. Semensko žito prejmejo le tisti, ki so v resnici potrebni, to je oni, ki sami dotičnega žita niso sejali, ali ki jim je zima uničila pridelek, ali pa oni, kojih lastni pridelek je radi prevelikih tujih primesi (ljulike, snetljivosti zrnov) za seme nesposoben in se tudi ne da očistiti. Kdor želi prejeti semensko žito, naj se zgłosi pri svojem županstvu, kjer mora napovedati poleg množine zaželenega semenskega žita tudi površino ploskve, ki jo bo obsejal in vzrok, zakaj hoče seme kupiti. Županstvo, ki je odgovorno za pravilno napoved kmetovalcev, vpiše pripravljenost v pripravljen pol, ki jih prejme od c. kr. okrajnega glavarstva. Pripravi se je najpozneje do 2. septembra t. l., na kar županstvo pripravi pole odpošlje c. kr. okraj. glavarstvu v pregled. Dne 2. septembra je pripravljen pol na vsak način odposlati, da bo mogoče žito pravočasno preskrbeti. Opozarja se, da se na poznejše priprave ne bo oziralo.

— **Prevzemne cene za semensko žito.** Ministrska naredba z dne 5. julija 1917 dr. zak. št. 286, določa prevzemne cene za semensko žito. Za izvirno semensko žito, ki ga pa na Kranjskem nihče ne goji, prejme vzgojevalec K 20.— nad prevzemno ceno. Za naše kmetovalce bi prišlo morda pri oddaji v poštev priznana semensko blago, v glavnem pa le navadno semensko blago.

Za priznano semensko blago je treba certifikata od za to določene priznane komisije, kateri posel

vrši na Kranjskem c. kr. kmetijska družba. Kmetovalec, ki hoče, da se mu žito ali fižol pripozna kot dobro semensko blago, ga mora prijaviti c. kr. kmetijski družbi še, dokler žito raste na njivi, da ga tam pripoznavalna komisija pregleda. Seveda mora po mlatvi poslati kmetovalec kmetijski družbi tudi vzorec, na kar je mogoče napraviti certifikat. Ker je sedaj žito večinoma že požeto, se morejo kmetovalci potegovati za certifikat le še za ajdo, proso in fižol. Cena za priznani semenski fižol pa določi pripoznavalna komisija in sme dodatek znašati največ 25% od določene prevzemne cene za fižol.

Važno za naše kmetovalce je, da prejmejo za dobro očiščeno navadno semensko blago K 5.— nad prevzemno ceno, torej n. pr. za pšenico ali rž do 15. novembra K 47.—. V izjemnih slučajih more prevzeti žito ali fižol kot navadno semensko blago po ravno kar navedeni ceni že žitni komisijonar sam, praviloma, zlasti pri večjih partijah pa je treba, da kmetovalec preje pošlje vzorec žitnemu zavodu v Ljubljano, ki ga da v presojo strokovnjaku. Dotični kmetovalec mora tudi jamčiti za žito, zlasti da izjavi, če je oziroma ali jaro. Vsi kmetovalci, ki imajo večjo množino levega žita, naj se torej poslužijo te ugodnosti in naj nemudoma pošljejo žitnemu zavodu vzorec z navedbo množine, ki bi jo mogli oddati.

Darila.

Družba sv. Cirila in Metoda je dobila K 520, vsled stave pri Brgantovem omizju glede 91 cm dolge kumare, ki je zrasla v Trnovem na vrtu Cibrovega Tineta. Hvala:

Posredovalnici za goriske begunce so darovali: P. Bonaventura Franc Savec, Ord. Min. Cap. 20 K, c. kr. okrajna sodnija 50 K, Matevž Košir, Zg. Teniša št. 5, 40 K, Blaž Hvalica, za uradniški trud 2 K, darilo Naroda 20 K, K. k. Sch. 5.1. Feldkomp. Feldpost 641 20 K, uredništvo „Mira“ v Celovcu, 60 K, Kat. izobr. slov. društvo Lazar pri Vrhniki 20 K, gosp. prof. zavoda sv. Stanislava v Št. Vidu 30 K, Solsko vodstvo v Ligojnih pri Vrhniki kot čisti dobiček predstave 100 K, Val. Oblak, župnik v Kropi, dar Mar. družbe K 46-42, Valentin Batič, Pečine Slap ob Idriji K 60, Goljas Janko, Bled 10 K, neimenovana 34 K, preč. gosp. voj. župnik Martin Škerjanc, kot prebitek VI. vojnega posojila 26 K, Fran Schmid, župnik v gor. Brancu 100 K, „Banka Slavija“ v Ljubljani, 100 K, Borodinov 100 K, nabranih o priliki poroke g. Jožefa Minarja z g. Ivanko Pečnik, 15 K. Posredovalnica za goriske begunce v Ljubljani, Dunajska c. 38. G. dr. Irgolič, c. kr. sodnik, je daroval po naročilu Alojze Vouk 20 K za goriske begunce iz neke poravnave v kazenskih stvareh. Posredovalnica izreka svojo najtoplejšo zahvalo.

Upravištvu naših listov so poslali: Primorski begunci v Polzei na Štajerskem 40.07 K, zbrali za rešitev svojega življenja in svojih bratov iz vseh taborišč. Nabrala 5 l. deklica Malvina s cveticami v gostilni g. Šri-barja v Št. Petru pri Celju. Slovenski častniki pohodne formacije ces. pešp. pošiljajo 100 K. Srčna hvala!

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.
Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Dober svetovalec pri nakupu potrebščin in daril vseh vrst je bogat ilustrirani krasni katalog izvozne trgovke Jan Konrad, c. kr. dvorni založnik, Most št. 1467, Češko, ki ga vsakomur pošlje brezplačno brez obveznosti na nakup.

Kranjska tovarna mineralnih vod, sodavice in brezalkoholnih pijač v Ljubljani, Slomškova ul. 27. sorjeme

: dva delavca ali delavki :

za polnitev steklenic V prvi vrsti pridejo v poštev tisti, ki so bili že pri kakšni sodavici zaposleni. 2719

Zahtevajte slovenski cenik!

Priporoča se tvrdka

JOS. PETELINC

tovarniška zaloga šivalnih strojev.

Stroji v raznih opremanih in sistemih, priproste kakor tudi luksuz opreme vedno v zalogi. Posk v umetnem vezanju brezplačen.

LJUBLJANA, blizu frančiškanskega mostu, levo, ob vodi 3. hiša.
10 letna pisarna garancija.

Kuverte s firmo priporoča **Narodna tiskarna.**

Hrustov in kostanjev les

v doblih in vejah od 10 cm debelosti naprej kupi po najvišji ceni
Julius Zigan na Polzei v Savinski dolini.

Zajamčen uspeh. Tisoče zahvalnih pisem na ogled. 1566

Bujne, lepe prsi

dobite ob rabi med.

Dr. A. Rixa kreme za prsi garantirano neškodljivo za vsako starost, zanesljiv uspeh. Rabi se zunanje. Edina krema za prsi, ki jo vsled čudovitega učinka prodajajo lekarnari, dvorne parfumerije itd. Poizkusna pušica K 4.—, velika pušica, zadostna za uspeh K 9.—. Razpošiljanje strogo diskretno.

Kos. dr. A. Rix preparati, Dunaj IX., Lankiergasse 6/E.
Zaloga v Ljubljani: drog. Kenc in „Adrija“. Zaloga v Mariboru: lekar. Schulzenget, Mar. pom. in parf. Hofman. V Trstu: Parf. Andreuzzi, Corso 5.

Podplati

se ohranijo, če se na nove ali malo ponošene čevlje pritrdijo nabitki iz usnja.

Za en par z žeblički cena 232

za otroke	za dame in dečke	za gospode
26—35	36—42	40—48
K 1'20	K 1'50	K 1'80

Dobe se v zalogi čevljev „PEKO“
PETER KOZINA & Ko., Ljubljana, Breg, nasproti Sv. Jakoba mostu.

Usta-
novljena
1. 1842.

Tovarna oljnatih barv, laka in firneža

Telefon
št. 154.

BRATA **EBERL**

črkoslikarja, lakirarja, stavbna in pohištvena pleskarja 121

Prodajalnica: Miklošičeva ulica št. 6. Ljubljana
nasproti hotela „Union“.

Delavnica: Igriška ulica št. 6.
Električna sila.

Stuart Webbs v
Kino Central
v deželtnem gledališču!

Najslavnejši detektiv! Najslavnejši detektiv!
V Ljubljani samo tri dni!
Sobota 18., nedeljo 19., ponedeljek 20. avgusta:

Senatorjeva volitev.
Detektivska drama v 4 dejanjih. Stuart Weebs.
Glavno vlogo Ernst Reicher kot
Naš cesar.
Novi kinematografski posnetki iz življenja našega cesarja.
Najnovejša kinematografska poročila z vseh bojišč.

Naslov: JOS. PETELINC Ljubljana sv. Petra nasip 7.

Priporoča se tvrdka

JOS. PETELINC

tovarniška zaloga šivalnih strojev.

Stroji v raznih opremanih in sistemih, priproste kakor tudi luksuz opreme vedno v zalogi. Posk v umetnem vezanju brezplačen.

LJUBLJANA, blizu frančiškanskega mostu, levo, ob vodi 3. hiša.
10 letna pisarna garancija.

Hrana in stanovanje
za takoj se išče za dve gospodinj.
Ponudbe na upravn. »Slov. Naroda«
pod »Mira 2706«.

Kupi se dobroohranjena enovprežna kočija.
Ponudbe pod »kočija 2687« na upr.
»Slov. Naroda«.

Za dijaka se išče sobo s kuhinjo
Ponudbe pod »dijak 2718« na upr.
»Slov. Naroda«.

Proda se krava s teletom.
Moste šteč. 16 pri Ljubljani.

Skladišče
za shranitev antikvit, se išče v bližini
glavne pošte.
Ponudbe pod »Antikvitäten 2714« na
upravn. »Slov. Naroda«.

Učno mesto
se išče izven Ljubljane za 14letnega
dečka. Najraje za brivsko ali kavarniško
obrt. — Ponudbe na upravn. »Slov. Nar.«
pod »A. K. 14/2705«.

Sprejmeta se dva dobro izurjena krojaška pomočnika.
Martin Mahkota, Sp. Šiška 79,
Ljubljana. 2713

Proda se dobro ohranjeno možko KOLO.
Polze se v štepanji vasi, gostilna
pri Čerinu. 2682

Odda se meblovana soba
za takoj ali za mesec september. Na razpo-
lago tudi klavir. 2690
Kje, pove upravništvo »Slovensk. Naroda«.

Parna žaga v Litli ima poleg mizarško delavnico
katera se da pod ugodnimi pogoji v
najem. Na razpolago so različni stroji in
različni les ter vse orodje. Kunstler, Litja.
2712

Kot poslovedja, knjigovedja, blagejnik
vojaščne prost, samec, z mnogoletnimi
spričevanji in najboljšimi referencami,
želi premeniti mesto. — Pism. ponudbe
na upr. »Slov. Nar.« pod »poslovedja 2640«.

Foto-aparat
Derogy's Porträts Doppelobjektiv
F/4 Nr. 7, čisto nov, se proda po
nizki ceni 500 K pri fotografu
Tomše, Videm pri Krškem.

Kupiti se želi v bližini pošte VILA.
V tej bližini se išče tudi lepo stanovanje
z 4 sobami, kuhinjo ter vsi zraven spada-
joči pritlikline in električno razsvetljavo
za 1. januar 1918. — Pismene ponudbe
na upravn. »Slov. Naroda« pod »Avgust
2716«.

Les pravega kostanja
hrasta, želje za ekstrakcijo, od 8 cm na-
prej, močne veje in debla od 1 do 2 1/2 metra
dolge, tudi kole, sveže ali suhe, kupuje po
vagonih po najvišjih cenah za takojšnjo
ali dobavo do konca leta Franc Kupnik,
Korčice proti takojšnjemu plačilu.

Zamaške
nove in stare, kupi vsako množino
trrdka „Ljubljanska industrija
prebkih zamaškov JELACIN &
Ko, Ljubljana. 2278

Hiša v Rožni dolini
na Korodkem z renoviranimi sobami, ku-
hinjo, hlevom, kletmi, svinjskim hlevom,
velikim zelenjadnim vrtom ter pravico do
paše, se proda za 5000 K. Prikladno za
obrtnike tudi v okolici možen dober za-
služek. Vpraša se na naslov: Georg Milko,
Bistrica pri Sv. Jakobu, Rožna dolina,
Koroška. 2707

Porcelan, steklo
ter email. kuhinjsko posodo
razpošilja doktor kaj zaloga
Osvald Dobeic,
Ljubljana, Martinova ces. 15.
249

Kijjenčica
manufaktura
Julij Slinger
Dunaj I, Wiesingerstr. 8 F.
Ceniki z zdravniškim
poukom gratis in fr.
Zaprto, 30 vinarjev v
znamkah. 134

500 kron!
Vam plačam, ako moj uni-
čevalec korenin Min balzam
ne odpravi v 3 dneh brez bolečin Vaših
kurjih oči, bradavic, obličancev.
Cena lončku z jamstvenim pismom 1.75 K,
3 lončki K 4.50, 6 lončkov K 7.50. Na
stotine zahvalnih pism in priznanj.
Kemeny, — Košice (Kassa) Postfach 1
12 307, Ugrska. 3663

Subra
elastičnim
gibljivim
lesnim
podplatom.
Ceniki na zahtevo!

Edina prodaja: 1732
Ca. Braunstein, Dunaj I, Grichengasse 7.

Vezna kolesa
in
pritikline,
poprave,
emajliranje in poniklanje
izvršuje točno in ceno 1311
A. Weissberg, Dunaj II,
Untere Donaustrasse 23/3.
Cenik odd. 1 zastoj.

Slamnate šolne
za dom in
slamnate podplate za v čevlje
sem začel izdelovati v toliko, da
lahko ustrezem vsaki zahtevi in
jih priporočam kot nadomestilo
za drago usnjeno obutev, posebno
za delo v sobah. 235
Poskusite, ne bode Vam žal.

Fr. Cerar,
tovarna slamikov v Stobu, pošta
Domžale pri Ljubljani.

S uporabo Vašega crema
VUNOME
sem dosegel, da postane polt, ko sem
obrit, prožna in čista, ter spravi z
obličja neprijetne lišaje. Sploh je ta
crema najpripravnější, da ohrani kožo
na obličju in na rokah svežo.
Camill V. Muttich,
akademski slikar.
Izdeluje: Laboratorij Nera, Praga-
Vrbovice, Halek. ul. 43, tel. 6443.
Veliki lonček 3 K, srednji K 1.50, za
poskušnjo 60 vin. — Pošilja se po
pošti proti vposlatvi zneska z dodat-
kom 60 vinarjev za porto.
Zaloga v Ljubljani: Lekarna
U. pl. Trnkoczy. 3084-XIV

Iščem v nakup:
Oljnate slike, če možno stare
novejše. Posamezne dobre ob-
jekte ali cele zbirke.
Bakroreze, ročne risbe, radirunge,
akvarele itd.
Knjige in biblioteke. Stare tisko-
vine in novejša dela.
Stare lesene figure, lesa ali slo-
novine, stare steklenine, porce-
lan, pečnice in podobne iz voska
ter plačam priznane dobre cene.
Večje zbirke ogledam na mestu.
Ponudbe na
Fran Malota,
antikvar in prodajalec umetnin
Dunaj IV., Wiedner Hauptstr. 22.

Štampilije
vseh vrst za urade,
društva, trgovce itd.
Anton Černe,
graver in izdelovatelj
kavčkovih štampilij
Ljubljana, Dvorski trg šteč. 1.

Franc Furlan
naslednik Faschingove vdove
ključavničarstvo
in
zaloga štedilnikov
se nahaja: 125
Šimbrožev trg šteč. 9.

AVG. AGNOLA
v Ljubljani, Dunajska cesta 11.
Velika zaloga
steklenine, porcela-
na, svetilk, zrcal,
šip, kozarcev, vrčkov
i. t. d.
Gostilniška in kavarnar-
ska namizna posoda
po najnižjih cenah.

Ustanovljeno 1845.
Parno barvarstvo
ter kemično čiščenje in
snaženje oblek.
Apretura sukna.
JOS. REICH
Poljanski nasip - Ozka ulica št. 4.
Sprejemališče
Selenburgova ulica št. 3.
Postrežba točna. Solidne cene.

Najpopolnejše nadomestilo
za
ŠKROB
(štirko)
da se brez pranja, brez škrob-
ljenja ter brez likanja lahko
očisti vsak ovrtnik in manšete.
Dobiva se povsodi.
Glavna zaloga pri trrdki
Milan Hočevar
Ljubljana
Sv. Petra cesta 28.
Istotam dobite
krtače za ribanje.

Vinski kamen
suho gobe, kumne, med, vosek,
sveže in suhe sadje, smokove
sterže, sploh vse dožne in goz-
ne pridelke, kakor tudi vinske
sode in vse vrste praznih vroč,
kupi vsake množine po najvišjih
cenah veletrgovina 2482
Anton Kolenc, Celje.

Karel Linhart
urar
Ljubljana, Marije Terezije cesta št. 7.
Zaloga vseh vrst žepnih ur, ur
na nihalo s polnim bitjem, sten-
skih in kuhinjskih ur, budilk.
Nikljasne voine ure, ure v zapestnicah
z radijem kazalnikom ali brez njega,
zaloga srebrnih in nikljasnih ur „Oma-
ga“ po najnižjih cenah. 131
Popravila se izvršujejo najbolje.

Framydol je sredstvo za po-
mlajenje las, ki
rdeče, svetle in sive lase in
brado za trajno temno pobarva
1 steklenica s pošt. vred K 2.70.
Rydyol
je rožnata voda, ki živo
pordeči blede lica. Učinek
je čudovit. 1 steklenica
s poštino vred K 2.45.
Naslov za naročila:
Jan. Grolich, Engel - Drogerie,
Brno, šteč. 639, Moravsko.

Seydlitz
Najbolje za zoba
135

Lasne kite
najboljše kakovosti po 8, 10, 12,
14 in 16 kron; lasne podloge
Krepp ali Python in lasne mre-
žice v vseh barvah; „NERIL“
barva za lase in brado od Dr.
Drallca rjava, temnorjava ali
črna po 2 in 4 K itd., vse še so-
lično, zanesljivo blago priporoča
Štefan Strmoli
Ljubljana, Pod Trančo št. 1.
Pozor! Zaradi vpoklicanja v vojaško
službovanje je lokal odprt samo za
prodajo blaga in niser vsaki dan samo
od 9 do 1/2 in v nedeljo od 9 do 11
ure dopoldan.

Gonoktein.
Najnovejšo, izkušeno sredstvo
proti kapavcu (triperju), belemu
toku, črevesnemu in mehurnemu
katarku itd. 2130
GONOKTEIN je upeljan na
česki kliniki dvor. svetnika vseuč.
prof. dr. V. Janovskega. Na praški
nemški kliniki vseuč. prof. dr. K.
Kreibicha. Toplo ga priporočajo
vseuč. prof. F. Samberger, vseuč.
docent dr. J. Odstrčil itd.
M. U. dr. H. Stary, specialist
za taine in kužne bolezni v Pragi
piše: Z Gonokteinom sem dosegel
izvrstne uspehe, ne dela težav v
želodcu, niti v ledvicah, v akut-
nem stanju sem dosegel edino z
Gonokteinom hitro pomehanje
neprijetnih subjektivnih sympto-
mov z vidnim objektivnim po-
boljšanjem procesa.
M. U. dr. J. Urban, občinski
zdravnik v Vel. Chomutici-Obora
piše: Z Vašim Gonokteinom do-
segel sem uspehe, ki so me po-
polnoma zadovoljili.
Dobl se po vseh večjih lekarnah.
Skatljica K 6.—
Zahtevajte literaturo in prospekt.
Ljubljana: Lekarna Trnkoczy.
Zagreb: Lekarna „Salvator“, S. Mit-
elbach, Jelačićev trg.
Proizvaja: Farmakološko-kemični labora-
torij „NERA“ Praga-Vrbovice 532
Sehavitelj vojnega ministrstva in
Vojno-zdravstvenega združenja.

V srodini mesta se odda dobro idoča restavracija.
Pismene ponudbe na upravn. »Slov.
Naroda« pod »100/2691«.

PRODAJALKA
starejša moč, izurjena meš. stroke, večša
nekoliko knjigovodstva, želi službe z mes.
septembrom. 2710
Naslov se izve v upravi »Slov. Naroda«.

Proda se že rabljena toda prenovljena
lahka dvovprežna kočija.
Ogleda se pri sedlarju na Rimski
cesti št. 11. 2702

Kupi se brinovo olje
z navedbo množine in cene v kilogr.
K. Milkovič, Moste pri Ljubljani.

Malo hišo
v bližini Ljubljane ali v Ljubljani
se kupi. 2694
Ponudbe pod »mala hiša 2694« na
upravn. »Slov. Naroda«.

LOKAL
v Ljubljani, se išče za takoj ali
pozneje. 2681
Pismene ponudbe pod »Lokal 2681«,
na upravn. »Slov. Naroda«.

PRODAJALKA
z večletno prakso, išče službo! Izvežbana
mešana trgovine, večša slovensko-nemškega
jezika. Najraje na deželi. Ponudbe pod
šifro „Prodajalka 2685“ na upravništvo
»Slov. Naroda«. 2685

Kupim hišico
z poljem za prereditve ene krave in dveh
prašičev v bližini železnice v kakšnji vasi.
Ponudbe pod »Hišica 1/2562« na upravn.
»Slovenskega Naroda«. 2562

2-3 meblovana solnčnoležeče SOBE
če možno s kuhinjo, išče proti dobri
plači zakonski par brez otrok na sredo
avgusta ali 1. septembra. Ponudbe pod
šifro „Stranka brez otrok/2595“ na upravn.
»Slovenskega Naroda«. 2595

Prešernove slike
prodaja in pošilja po poštne povzetju
Iv. Bonač v Ljubljani.
Cena aliki 5 kron. 372

Vila „SAVICA“ na Boh. Bistrici
poleg hotela »Triglava«, 7 sob, 2 kuhinje, z
gospodarskim poslopjem z 2 sobama in
hlevom za 6 konj ter vrtom, se takoj za
30.000 kron proda. Električna luč in vodo-
vod vpeljana. Terezija Žerove, Milno 3,
Bled. 2658

Moderno opremljeni parni mlin Weiss
Bela, Belatincev, Ogrsko, išče treznega
MLINARJA
samskega stanu. Začetna mesečna plača
K 120.— in prosto stanovanje. Znatni mora
slovensko in nekoliko nemško govoriti. Po-
nudbe naj se pošiljajo na zgoraj omenjeni
naslov. 2675

Proda se hotel „TURIST“
na Bohinjski Bistrici
par minut od kolodvora s 16 sobami za
tujce, 2 kleti, salon, 2 gostilniški sobi, ku-
hinja in jedilna shramba, z vrtom in veliko
njivo. — Resnim kupcem (posredovalci iz-
ključeni) daje natančna pojasnila lastnik
Rudolf Kokalj, Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. 2641

Trgovci! Gostilničarji!
KOCKE za juho!
zelo dobre vrste, 1000 za 27 K,
Najboljše kocke za golaš, 1000 kock 40 K.
Najboljše kocke za kime-juho, 1000 kock 40 K.
pošilja proti povzetju ali predplačilu trrdka
IVAN UREK, Ljubljana,
Mestni trg šteč. 13. 2596

Pristen dober brinjevec
se dobi pri 15
L. SEBENIKU v Spod. Šiški.

Najlepši kras ženske

so lepe oblikovane, bujne, trde grudi. Gospe, ki se v tem oziru ne čutijo popolne, naj pišejo na Ida Krause, ki jim pošlje brezplačno na podlagi od nje preiskušene metode, diskreten svet v svrhu pridobitve idealnih, okroglih oblik.

Ida Krause, Požun, (Pressburg), Ogrsko, Schanzstrasse 2. odd. 41.

PEGE

dr. A. Rixa pasta Pompadour.

Popolnoma neškodljivo. Poizkušnja K 150, veliki lonček K 4 —. Dr. A. Rixa biserno mleko, tekoč puder, rožnat, bel in naravno rumen, steklenica K 4 —. Diskretno razpošilja Dr. A. Rix kosm. preparate. Dunaj IX, Lebkirchgasse 6 E. Zaloge v Ljubljani: drog. A. Kanc, drog. „Adria“, v Mariboru: Lekarna „Pri Anđelju varhu“, „Pri Mariji pomočnici“ in drog. Wolfram, v Trstu: parfumerija Andreuzzi, Korso 5.

Prosim, oglejte si predležene oblike nog in ne bodejte prišli težko do prepričanja, da oblika čevlja ne sme biti poljubna, temveč obliki noge popolnoma prilagojena. Človeške noge niso vse enako oblikovane, vsaka noga ima svoje posebnosti in te posebnosti upoštevati je dolžnost vsakega izkušen. veččaka 61

Poskusite pri Fran Szantnerju specialistu za ortopedična in anatomska obuvala, Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 4.

Nad 50 let obstoječa
parna barvarija in kemično snaženje oblek

apretura sukna

Ljubljana, Anton Boc Glince,
Selenburgova ul. 6. Burska ulica 46.
se priporoča. Najnižje cene.
Postrežba vesina in točna.

Alfonz Breznik učitelj Glasbene Metic
Ljubljana, Kongresni trg št. 15
(Nasproti nunske cerkve.)

Največja in najposobnejša trgovina in izposojevalnica klavirjev, pianinov in harmonijev na jugu Avstrije. Velikanska zaloga vseh glasbenih instrumentov, strun in muzikalij. Klavirje prvih c. kr. dvornih in komornih tvrdk: Bösendorfer, Förster, Rudolf Steinhilber, Höfner & Hofmann, Gies in Hoffmann imam edino izključno lo jaz za Kranjsko v zalogi ter svarim pred nakupom falsifikatov in navideznega »pofelnja«.

Uglaševanje in popravila strokovnjaško in ceno.

10 letna postavnoobvezna garancija

Ivan Jax & sin
v Ljubljani, Dunajska cesta 15
priporoča svojo bogato zalogo

vozniških koles.

Šivalni stroji
za rodbino in obrt.

Brezplačni kurzi za vezenje v hiši.
Pisalni stroji „ADLER“,
Pletilni stroji
vseh velikosti

Vojnopoštne dopisnice.

1000 kosov vojnopoštne pisemne papirja za 12 — kron.
K 3-50 za 1000; 100 vojaških ali ljubezenskih K 3-; umetniških razglednic K 6 razpošilja po povzetju 2969

Schleier-jeva zaloga razglednic, Dunaj XVI/15, Brunnengasse 67.
Ako ne ugaja, denar nazaj.

Največja zaloga navadnih do najfinjših otroških vozičkov in navadnih do najfinjših žime.

M. Pakič
v Ljubljani.
Neposredno naročilo se pošlje s povzetjem.

Sablona s 16 monogrami, primerna za namizne prte, serviete, žepne robce in vseh vrst perila se dobiva pri

TONI JAGER

Ljubljana, Židovska ulica št. 5.

Jos. Rojina
modni atelijske

: za gospode :

Ljubljana,
Franca Jožefa cesta 3.

Vojaške in uradniške uniforme:
po meri
v najkrajšem času.

L. MIKUSCH

Ljubljana, Mestni trg 15
priporoča svojo veliko zbir
dežnikov in solnčnikov.
Popravila se izvršujejo točno in solidno.

Kostanjeve in bukove hlode

kupi vsako množino franko vagon

Strojlina tovarna Samsa & Co. v Ljubljani.

Vpošteva se le pismene ponudbe z navedbo cen.

Srbečico, izpušča

odpravi kar najhitrejši „Dr. Flescha originalno rujava mazilo“. Mali lonček K 160, veliki K 3-; družinska porcija K 9-; Dobiva se

v lekarni „pri zlatem jelenu“, Marjini trg, Ljubljana.

Tehnična pisarna

za izvršitev vsake vrste načrtov, proračunov. Obistveno konc. zasebna posredovalnica za nakup in prodajo zemljišč, gozdov in posestev

VALENTIN ACCETTO

zapriseženi sodni izvedenec v Ljubljani, Trnovski pristan št. 14. Izvršujem tudi na željo privatne cenitve v mestu in na deželi. Prodajalci in kupci naj se obrnejo na gori označeno posredovalnico. Prevzamem tudi stavbinska dela in nadzorovanje. — Tajnost zjamčena.

Stroji za striženje las à 10 K.

Britve od 2—10 K. Brivski aparati, brivske klinke

najboljše kakovosti po najnižjih cenah pri

A. WEISSBERG, Dunaj II, Untere Donaustrasse 23/5.

Specijalni cenik odd. IV. gratis. Za trgovce en gros cenik.

Tovarna pohištva J. J. Naglas

Ljubljana, Kongresni trg št. 12.

Največja zaloga pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmet žimnati modroci, otroški vozički itd.

Za dame! Najugodnejši nakup!

Prodajam radi volike zaloge bluže od navadne do najfinjšega kroja

po znatno nižanih cenah.

Specijalna trgovina za bluže

Antonija Sitar, Ljubljana, Selenburgova ulica 1.

Cebulo in česen

Makovsko in tudi druge vrste razpošilja v vsaki množini ter KUPUJE

SUHE GOBE

po najvišji dnevni ceni

Franc Pogačnik, Ljubljana, Dunajska cesta št. 36.

Dolinski kapital K 60,200.000.—
Rezerve „ 17,000.000.—

C. kr. priv.

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, preje J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864.

Vogel Marija trg-Sv. Petra cesta (v hiši „Assicurazioni Generali“).

Ustanovljena 1864. — 33 podružnic.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevno vedno ugodnim obrestovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje.

Ustnena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vsakdar brezplačno.

Najkulantnejše izvrševanje denarnih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mestih — Izplačevanje kuponov in izžrebanje vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodajanje deviz, valut in tujih novcev. — Najmodernejše predalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastni zaklepom stranke. — Opraviščeno c. kr. razr. loterije Brezplačna revizija izžrebanih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa žrebanja. Izplačila in nakazila v Ameriko in iz Amerike.

Brzojavke: Prometna banka Ljubljana. — Telefon št. 41

Stanje den. vlog na hran. knjižice 31. okt. 1916:

K 143,241.140.—

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Dolžniška glavnica 10.000.000 kron.

Stritarjeva ulica šte. 2.

Rezervni fond okroglo 1.500.000 kron.

Poslovalnica c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici sedaj v Ljubljani, in Celju.

Sprejema
vloge na knjižice in tekoči račun
proti ugodnemu obrestovanju.Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, financira erarične dobave in dovoljuje
aprovizacijske kredite.Pianine, klavirje, Orchestrione,
in harmonije.

S. KMETETZ

LJUBLJANA, Kolodvorska ulica št. 26.

Na debelo!

Na debelo!

Baterije, svetiljke, žarnice.
Vido Bratovž, Ljubljana,
Stari trg šte. 4.

50 K nagrade

dobi, kdor mi preskrbi kolikor mogoče kmalu
stanovanje v Šiški, obstoječe iz 2-3 sob.
Obvestila pod „M. S. 2636“ na upravn.
Slov. Naroda. 2696

Kupujem in prodajam:

bodisi pohištvo, steklenino, železo, sulice, porcelan, orožje, podobe, star denar, sploh vso, kar je najmanj 50 let stare. Obenem kupim staro zobovje. Posredujem za hiše, zemljišča itd.

Albert Derganc

brivec in koncesijoniran starinar
Ljubljana, Frančiškanska ulica 10.

8 vinarjev

(za dopisnico) stane Vas moj
glavni katalog, katerega se vam
odpošlje na zahtevo brezplačno.

Prva tovarna ur

Jan Komrad, c. i. hr. dobav., Most (Briza) 1466, Češka.
Nikljaste ali jeklene ankarice K 16, 18, 20,
armadne radijske ankarice K 18-22-26-32-36-40-42-44-46-48-50-52-54-56-58-60-62-64-66-68-70-72-74-76-78-80-82-84-86-88-90-92-94-96-98-100.
Belokovinske (Gloria-srebro) z dvojnim pokrovom ank. remont. ure K 30-32-34-36-38-40-42-44-46-48-50-52-54-56-58-60-62-64-66-68-70-72-74-76-78-80-82-84-86-88-90-92-94-96-98-100.
Masivne srebrne ank. remont. ure K 40, 50, 60. Budilke in stenske ure v veliki izbiri, 3 letna pisarna garancija. Pošilja po povzetju.
Nikakova rizika. Zamenjava dovoljena ali se povrne denar.

Kostanjev les

od 1 m dolgoti, 10 cm debelosti naprej v deblih in pole-
nih kupi po najvišji ceni tvrdka: 96

J. Pogačnik, Ljubljana, Mar. Terezije cesta 13.

PATENTE

vseh dežela izposluje inženir

542

M. GELEHAUS, oblastveno avtor. in zaprišeženi patentni odvetnik
na Dunaju VI., Mariahilferstrasse št. 37.

Pišeteti najprimernejše

spominke

na umrle

2450

zadobimo s povečanjem njihovih slik. Pove-
čanje in umetniško izdelavo fotografij v vsaki veli-
kosti za zmerno ceno z jamstvom za izvršitev
natančno po originalu oskrbirisarski in umetniški zavod
Ferd. Ludv. ChamradaDunaj XV., Wurmsergasse 43, odd. 18.
Ceniki na zahtevo. — Zastopniki vsepovsod se sprejmejo.

Otroške

dekliške

deške

2519

galoše

iz najboljšega gumlja (iz za mirnih časov) pri

C. J. Hamann, Ljubljana

Mostal trg šte. 8.

Krijte svoje potrebščine za jesen in zimo takoj. Iz-
delava je povsod ustavljena in le še par sto parov jih
je še na razpolago.

Cena: K 12.—, 13.60, 15.80.

Prej v F. Batjel Prej v
Gorici. Gorici.
Ljubljana, Stari trg št. 28.Moška in ženska
dvokolesa
s staro pnevmatiko.Šivalni stroji, gramofoni,
električne žarne svetilke že
kompletne od 2 K.

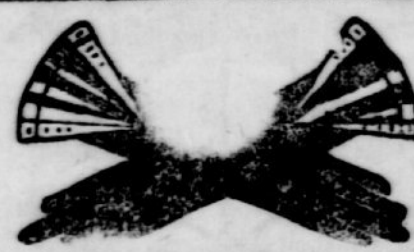
Najboljše baterije.

Posebno nizka cena za preprodajalce

Mehanična delavnica

na Starem trgu št. 11

v štafeti hiši poleg goriške kleti.

M. Schubert

preje Bilina & Kasch,

Ljubljana, Zidovska ul. 5.

priporoča veliko zalogo tkanin in
glace-rokavice, modne blago za
gospode in dame, raznovrstne fine
parfume, ročna dela in material, kirurške predmete. 413

Moderna predtiskarija.

Izdelovanje preoblečenih gumbov.

Dajem na znanje svojim cenjenim odjemalcem, ki
dajejo perilo pri meni snaziti, da je

premog došel

in da zopet prevzamem perilo v snaženje, zaenkrat le
mehko perilo.Ko bo za trdo perilo potreben plin na razpolago,
naznamim to v tem časopisu. 2688

Zavod za snaženje in pranje perila

KARL HAMMAN.

Priporočamo specialno

damsko in otroško konfekcijo

zelo solidne tvrdke

M. Kristofič-Bučar

Ljubljana, Stari trg šte. 9. — Lastna hiša.

Najnovejša KOSTUME Najnovejša

BLUZE i Plašče, jope i
Zalno — domače obleke
Perilo, čepice, športne
klobuke in stoznike. KRILA

Otroške oblekice in obleke za mladenke.

Higienično perilo in druge potrebščine za novorojenčke.

Pošilja na izbiro tudi na deželo.

A. & E. Skabernè
Najnovejše bluze za dame
Mestni trg št. 10.

Stanje vlog koncem marca 1917 ca. K 150.000.000.—.

Glavnica K 40.000.000.—.

Podružnica
v Ljubljani

Češka industrijalna banka

Stritarjeva
ulica št. 9.

Financiranje vojaških dobav. ::

:: Kredite za aprovizacijske nakupe.

Vsakovrstne bančne transakcije.

Šročke c. kr. avstr. razredne loterije.

Nakazila vojnim ujetnikom.